

DECYZJA KOMISJI (UE) 2017/503**z dnia 8 listopada 2016 r.****w sprawie pomocy państwa SA.39621 2015/C (ex 2015/NN)***(notyfikowana jako dokument nr C(2016) 7086)***(Jedynie tekst w języku francuskim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag ⁽¹⁾ zgodnie z przywołanymi artykułami i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

- (1) Pismem z dnia 13 listopada 2015 r. („decyzja o wszczęciu postępowania”) Komisja poinformowała władze francuskie o swojej decyzji dotyczącej wszczęcia postępowania określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do tego środka.
- (2) Pismem z dnia 17 grudnia 2015 r. władze francuskie przekazały swoje uwagi dotyczące wspomnianego wyżej pisma.
- (3) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* w dniu 2 lutego 2016 r. ⁽²⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag dotyczących przedmiotowego środka.
- (4) Komisja otrzymała uwagi od zainteresowanych stron i przekazała je władzom francuskim, dając im możliwość odniesienia się do nich. Władze francuskie przekazały swoje uwagi pismem z dnia 24 maja 2016 r.
- (5) W dniu 2 maja 2016 r. Komisja wysłała listę pytań do władz francuskich, które udzieliły na nie odpowiedzi pismami z dnia 21 czerwca i z dnia 15 lipca 2016 r. W dniu 27 lipca Komisja wysłała nową listę pytań do władz francuskich, które udzieliły na nie odpowiedzi w dniu 9 września 2016 r.

2. SZCZEGÓŁOWY OPIS ŚRODKA POMOCY

- (6) Mechanizm opisano szczegółowo w decyzji o wszczęciu postępowania. Następne sekcje stanowią streszczenie tego opisu.

2.1. Ogólne funkcjonowanie mechanizmu

- (7) Ustawą nr 2010-1488 z dnia 7 grudnia 2010 r. dotyczącą nowej organizacji rynków energii elektrycznej (zwaną „ustawą NOME”) nałożono na dostawców energii elektrycznej, operatorów sieci w przypadku strat i odbiorców w przypadku zużycia wykraczającego poza umowy na dostawy („dostawcy”) obowiązek zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej we Francji w zależności od poboru mocy i zużycia energii przez ich klientów lub przez nich samych. W celu wypełnienia tego obowiązku każdy z dostawców będzie musiał dysponować co roku określonym wolumenem gwarancji zdolności w powiązaniu ze zużyciem swoich odbiorców lub swoim własnym w okresie szczytowego zapotrzebowania.

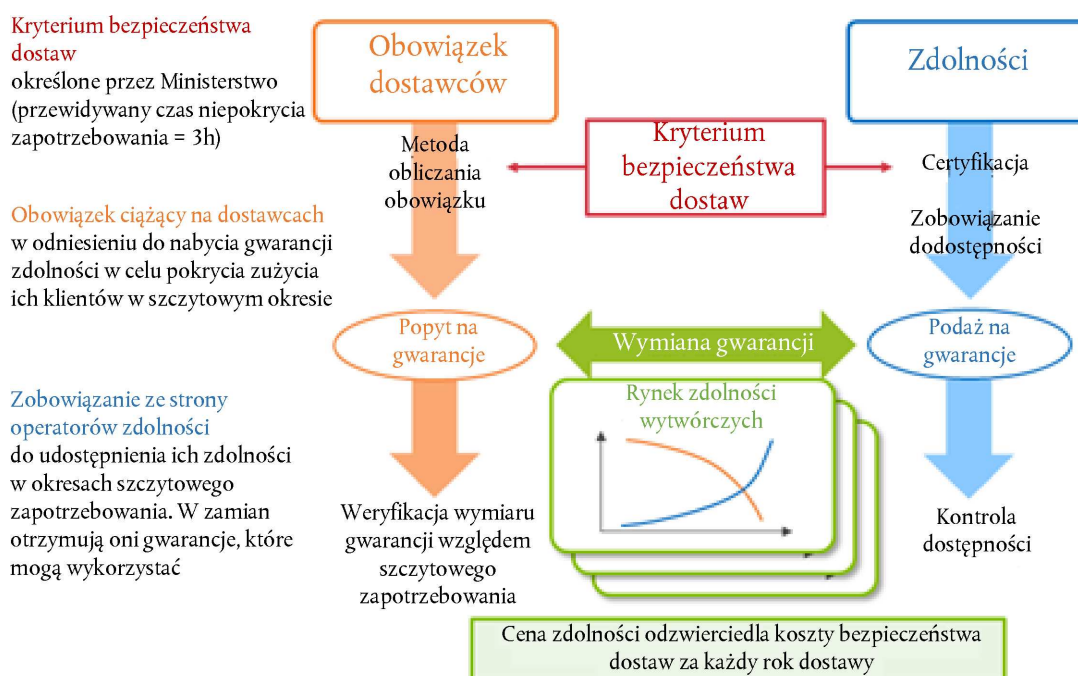
⁽¹⁾ Pomoc państwa SA.39621 (2015/C) (ex 2015/NN) – Mechanizm zdolności energetycznych we Francji – Zaproszenie do zgłaszania uwag zgodnie z art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. C 46 z 2.2.2016, s. 35).

⁽²⁾ Zob. przypis nr 1.

- (8) Gwarancje zdolności uzyskiwane są przez dostawców bezpośrednio w przypadku ich zasobów własnych (zakładów produkcyjnych lub zdolności ograniczania popytu) albo muszą zostać zakupione na zdecentralizowanym rynku od ich posiadaczy (tj. od operatorów zdolności, innych dostawców, podmiotów handlujących energią, odbiorców, którzy są swoimi własnymi dostawcami itp.).
- (9) Operatorzy posiadający zdolności wytwórcze lub zdolność ograniczania popytu („operatorzy zdolności” lub „operatorzy”) są z kolei zobowiązani do przeprowadzenia certyfikacji swojej zdolności przez operatora publicznego systemu przesyłowego energii elektrycznej („RTE”). RTE będzie przydzielał operatorom gwarancje zdolności w zależności od szacunkowego wkładu ich zakładów w ograniczanie ryzyka niepokrycia zapotrzebowania w okresach szczytowego zapotrzebowania.
- (10) Gwarancje zdolności są wymienne i zbywalne. Zakup przez dostawców gwarancji zdolności od operatorów zdolności w celu wypełnienia ich obowiązku prawnego będzie zorganizowany w ramach zdecentralizowanego rynku gwarancji zdolności. Ogólne funkcjonowanie mechanizmu przedstawiono na rysunku 1.

Rysunek 1

Ogólne funkcjonowanie mechanizmu

Źródło: Pismo władz francuskich z dnia 2 lutego 2015 r.

2.2. Obowiązki w zakresie zdolności

2.2.1. Obowiązki dostawców

- (11) Obliczanie mocy referencyjnej dostawcy, tj. jego obowiązku w zakresie zdolności, opiera się na następujących zasadach:
- 1) uwzględnienie zużycia stwierdzonego w okresie szczytowego zapotrzebowania (zwanym okresem szczytowego zapotrzebowania 1) w roku dostawy (każdorazowo rok kalendarzowy);
  - 2) korekta wrażliwości zużycia na temperaturę (termowrażliwość) z jednej strony oraz
  - 3) korekta ograniczonej mocy certyfikowanej zdolności uruchamianej w okresie szczytowego zapotrzebowania 1 z drugiej strony.
- (12) Operator systemu przesyłowego określa co roku dni w okresie szczytowego zapotrzebowania 1, które warunkują obowiązek w zakresie zdolności spoczywający na dostawcach z krajowego terytorium metropolitalnego w oparciu o prognozy krajowego zużycia w odniesieniu do następnego dnia (w d-1). Liczba dni w okresie szczytowego zapotrzebowania 1 musi wynosić 10–15 w każdym roku dostawy, a godziny przyjęte do obliczania obowiązku w zakresie zdolności są przedziałami czasowymi (7.00–15.00 i 18.00–20.00) w wybranych dniach

okresu szczytowego zapotrzebowania 1. Liczba godzin szczytowego zapotrzebowania w okresie szczytowego zapotrzebowania 1 wynosi zatem 100–150 godzin rocznie. Dni w okresie szczytowego zapotrzebowania 1 zgłasza się dostawcom w d-1 przed godz. 10.30.

- (13) Obowiązek nie jest określany w sposób normatywny z góry, lecz na podstawie danych pomiarowych w celu przekazania każdemu odbiorcy jego rzeczywistego wkładu w ryzyko niepokrycia zapotrzebowania. W celu wyrażenia wkładu odbiorcy w ryzyko niepokrycia zapotrzebowania w związku z jego termowrażliwością dostosowuje się jego zużycie odnotowane w trakcie roku dostawy, aby dokonać symulacji fali mrozów, których surowość odpowiada ryzyku, przeciwko któremu system stara się zabezpieczyć (fala mrozów występująca co dziesięć lat), a tym samym spełniać kryterium bezpieczeństwa dostaw określone przez władze francuskie. Kryterium bezpieczeństwa dostaw zostało określone w dekrete nr 2006-1170 z dnia 20 września 2006 r. i odpowiada ono przewidywanemu czasowi niepokrycia zapotrzebowania wynoszącemu średnio 3 godziny rocznie.
- (14) Parametry, które będą determinowały faktyczne zapotrzebowanie na gwarancje zdolności w roku dostawy, będą publikowane 4 lata przed rokiem dostawy i pozostaną ustabilizowane przez cały rok obrotowy w celu umożliwienia wymiany w stałych ramach regulacyjnych i zapewnienia, aby wartość produktu nie zmieniła się na skutek interwencji spoza rynku. Dokładny obowiązek każdego dostawcy oblicza się następnie po roku dostawy poprzez zastosowanie tych parametrów.
- (15) Ograniczenia popytu można uwzględniać poprzez zastosowanie dwóch różnych metod: poprzez zmniejszenie wymiaru obowiązku dostawcy w zakresie zdolności przez zmniejszenie zużycia („implikowane ograniczenie popytu”) albo poprzez certyfikację zdolności ograniczenia popytu („wyraźne ograniczenie popytu”). Obowiązki w zakresie tych dwóch rodzajów zdolności ograniczenia popytu są odmiennie: „implikowane ograniczenia popytu” muszą *faktycznie* być uruchamiane w godzinach okresu szczytowego zapotrzebowania 1; natomiast „wyraźne ograniczenia popytu” muszą być dostępne w godzinach okresu szczytowego zapotrzebowania 2.
- (16) Ponadto władze francuskie przewidziały, że gwarancje zdolności będą związane z produktem ARENH⁽³⁾ w przypadku dostawców alternatywnych, co ich zdaniem powinno przyczynić się do zmniejszenia koncentracji rynku gwarancji zdolności.

2.2.2. Obowiązki operatorów zdolności i zasady certyfikacji

- (17) Każdy zakład produkcyjny (mechanizm jest technologicznie neutralny) przyłączony do publicznego systemu przesyłowego lub publicznego systemu dystrybucyjnego musi być przedmiotem wniosku o certyfikację składanego przez jej operatora do RTE. Każdy zakład uczestniczący w ograniczaniu popytu niezależnie od sieci, do której jest przyłączony, może być przedmiotem wniosku o certyfikację składanego do RTE. W związku z tym to operator zdolności w pierwszej kolejności szacuje wolumen swoich zdolności, które mogą być dostępne w okresach szczytowego zapotrzebowania (zwanego „okresem szczytowego zapotrzebowania 2”) w danym roku dostawy.
- (18) Liczba dni w okresie szczytowego zapotrzebowania 2 w roku dostawy wynosi 10–25 dni. Ponadto dni okresu szczytowego zapotrzebowania 1 muszą być dniami okresu szczytowego zapotrzebowania 2. Dni okresu szczytowego zapotrzebowania 2, które nie są dniami okresu szczytowego zapotrzebowania 1, są wybierane danego dnia na dzień następny przez RTE na podstawie kryteriów dotyczących napięcia w systemie elektroenergetycznym. Odnośnie przedziały czasowe są identyczne jak w przypadku dni okresu szczytowego zapotrzebowania 1. Liczba godzin szczytowego zapotrzebowania w okresie szczytowego zapotrzebowania 2 wynosi zatem 100–250 godzin rocznie.
- (19) RTE oblicza zatem poziom certyfikowany na podstawie przekazanych danych oraz na podstawie metod obliczeniowych przewidzianych w podstawie prawnej mechanizmu. I tak, korekty stosuje się na przykład w celu uwzględnienia możliwej liczby kolejnych dni uruchomienia certyfikowanych zdolności wytwórczych lub faktycznego wkładu w zmniejszenie ryzyka niepokrycia zapotrzebowania przez zdolności wytwórcze, w przypadku których źródło energii pierwotnej podlega zagrożeniu meteorologicznemu.
- (20) Ponadto operator może zmieniać swoje prognozy dotyczące dostępności przez cały okres funkcjonowania mechanizmu, w tym w trakcie roku dostawy, dzięki systemowi bilansowania. Bilansowanie odpowiada „ponownej certyfikacji” zdolności wytwórczych i pozwala operatorowi na dostosowywanie prognoz w miarę ujawniania nowych informacji dotyczących jego zdolności. Bilansowanie może odbywać się przez zwiększenie i poprzez zmniejszenie zdolności.

⁽³⁾ Regulowany dostęp do istniejącej energii pochodzenia jądrowego (fr. *Accès Régulé à l'Électricité Nucléaire Historique*, ARENH) jest przysługującym dostawcom prawem zakupu energii elektrycznej od EDF po cenie regulowanej i w ilościach określonych przez komisję regulacji energetyki. Więcej informacji dotyczących ARENH: https://clients.rte-france.com/lang/fr/clients_produceurs/services_clients/dispositif_arenh.jsp

- (21) Uzupełnieniem tego deklaracyjnego systemu jest system kontroli zdolności wytwórczych: co do zasady wszystkie certyfikowane zdolności muszą być uruchamiane co najmniej raz w roku. Chodzi o badania losowe dotyczące każdej zdolności bez ich zapowiadania operatorowi. Zdolności nie można poddawać badaniom częściej niż trzy razy w okresie dostawy.
- (22) Szczegółowe zasady certyfikacji różnią się w zależności od rodzaju przedmiotowej zdolności:
- 1) w odniesieniu do istniejących zdolności wytwórczych certyfikację można rozpocząć 4 lata przed okresem dostawy, przy czym obowiązkowe jest złożenie wniosku o certyfikację 3 lata przed rozpoczęciem roku dostawy;
  - 2) w odniesieniu do planowanych zdolności wytwórczych wniosek o certyfikację można złożyć już od momentu podpisania pierwszego rozliczenia wynikającego z podpisanej umowy o przyłączenie i najpóźniej dwa miesiące przed rozpoczęciem okresu dostawy; oraz
  - 3) w odniesieniu do zdolności ograniczenia popytu certyfikacji można dokonać najpóźniej dwa miesiące przed rozpoczęciem okresu dostawy.
- (23) Podmiot odpowiedzialny za obszar certyfikacji jest osobą prawną odpowiedzialną finansowo za odchylenia operatorów zdolności z jego obszaru. Operatorzy mogą być sami dla siebie podmiotem odpowiedzialnym za obszar certyfikacji lub zawrzeć umowę z takim podmiotem. Podmioty odpowiedzialne za obszar certyfikacji mają możliwość zwiększenia zdolności na swoim obszarze.
- (24) Jeżeli chodzi o finansowe rozliczanie odchyleń, RTE powiadamia każdy podmiot odpowiedzialny za obszar certyfikacji o odchyleniu na jego obszarze najpóźniej w dniu 1 grudnia roku dostawy + 2.

2.3. Wymiana gwarancji zdolności

- (25) Wszystkie gwarancje zdolności wpisuje się do rejestru gwarancji zdolności prowadzonego przez operatora systemu RTE. Każdy dostawca i każdy operator zdolności jest zobowiązany do otwarcia konta u RTE w rejestrze gwarancji zdolności. Podmioty zintegrowane pionowo mają zatem obowiązek posiadania dwóch kont w tym rejestrze, jednego w odniesieniu do działalności produkcyjnej i jednego w odniesieniu do działalności handlowej.
- (26) Własność gwarancji zdolności wynika z zapisania jej przez RTE na koncie należącym do jej posiadacza w rejestrze gwarancji zdolności. Każda gwarancja zdolności jest opatrzona numerem, aby umożliwić z jednej strony zarządzanie gwarancją, a z drugiej strony identyfikowalność transakcji wymiany. Jest ważna w odniesieniu do danego roku dostawy. Gwarancja zdolności, której jednostką jest 0,1 MW (*), staje się faktem po jej wyemitowaniu: podmiot posiadający gwarancję zdolności nie ponosi żadnego ryzyka związanego z odnośną zdolnością stanowiącą źródło tej gwarancji.
- (27) Przeniesienia gwarancji zdolności między podmiotami (wydanie i zbycie) odbywają się przez przeniesienie tych gwarancji w rejestrze gwarancji zdolności na wniosek obydwu stron (strony zbywającej i strony będącej beneficjentem). Faktycznych przeniesień własności dokonuje się przez zapisanie gwarancji zdolności na koncie podmiotu będącego beneficjentem.
- (28) Wymiana gwarancji zdolności może odbywać się poza rynkiem regulowanym lub na rynku regulowanym.
- (29) Wymiana gwarancji zdolności będzie możliwa przez cały okres od certyfikacji do dnia zbycia gwarancji zdolności. Jak wyjaśniono w motywie 23, RTE powiadamia każdego dostawcę o wymiarze jego obowiązku w zakresie zdolności najpóźniej w dniu 1 grudnia roku dostawy +2. Ostateczny termin zbycia przypada 15 dni później.
- (30) Dostawcy, którzy w terminie powiadomienia o obowiązku mają nadwyżkę gwarancji zdolności w stosunku do ich obowiązku, są zobowiązani do ogłoszenia publicznej oferty sprzedaży przed upływem terminu zbycia gwarancji zdolności.
- (31) Pięć dni po terminie zbycia gwarancji zdolności RTE oblicza, w przypadku każdego dostawcy, odchylenie między wymiarem obowiązku dostawcy w zakresie zdolności i wymiarem gwarancji zdolności na koncie dostawcy w rejestrze gwarancji zdolności, a także odpowiadające mu rozliczenie finansowe.

(*) Certyfikowany poziom gwarancji zaokrągla się do 0,1 MW. Zdolności odpowiadające mocy poniżej 1 MW można łączyć w celu ich uczestnictwa w rynku.

2.4. Finansowe rozliczanie odchyleń

- (32) Mechanizm przewiduje egzekwowanie odpowiedzialności za odchylenia między realizacją a prognozami.
- (33) Ogólna architektura rozliczeń finansowych odpowiada rozliczeniom odchyleń dokonywanym w bardzo podobny sposób do sposobu obowiązującego w przypadku energii (*bilansowanie* lub *balancing*) i opiera się na założeniu, że dostawcy i podmioty odpowiedzialne za obszar certyfikacji dokonują płatności z tytułu rozliczenia finansowego w przypadku odchylenia ujemnego lub otrzymują płatność z tytułu rozliczenia finansowego w przypadku odchylenia dodatniego. W przypadku odchylenia ujemnego wszyscy odbiorcy końcowi skorzystają z obniżki ceny poprzez opłatę za użytkowanie publicznej sieci elektroenergetycznej ⁽²⁾.
- (34) Cena rozliczeniowa zastosowana w odniesieniu do danego roku dostawy zależy od określonych kryteriów:
- 1) gdy bezpieczeństwo dostaw nie jest znacząco zagrożone, cena rozliczenia finansowego opiera się w całości na cenie rynkowej (tj. średniej arytmetycznej cen zdolności ustalonych podczas aukcji przeprowadzonych przed rokiem dostawy). W przypadku rozliczania odchyleń ujemnych do ceny tej dodaje się współczynnik zachęty (współczynnik *k*) w celu zapewnienia zachęty do korzystania z rynku gwarancji zamiast oczekiwania na rozliczenie finansowe (w przypadku odchyleń dodatnich współczynnik ten jest odejmowany); oraz
  - 2) gdy bezpieczeństwo dostaw jest znacząco zagrożone (odchylenie ogólne poniżej progu określanego przez RTE, ustalonego na 2 GW poniżej ogólnego obowiązku w odniesieniu do dwóch pierwszych lat dostaw), cena rozliczeniowa odchyleń opiera się na cenie administrowanej. Wspomniana cena administrowana stanowi pułap ceny zdolności na rynku.
- (35) Po obliczeniu poszczególnych rozliczeń odchyleń podmioty odpowiedzialne za obszar certyfikacji i dostawcy, których odchylenia są ujemne uiszczają kwotę rozliczenia, która stanowi ich zobowiązanie, ze swoich odpowiednich funduszy, a podmioty odpowiedzialne za obszar certyfikacji i dostawcy, których odchylenia są dodatnie, otrzymują z ich odpowiednich funduszy kwotę rozliczenia, która jest im należna. Jednakże suma rozliczeń dodatnich jest najwyżej równa, w danym roku dostawy, sumie płatności dokonanych z tytułu ujemnych rozliczeń finansowych. Ewentualne salda pozostające w ramach funduszy na rozliczenie odchyleń są w całości rozdzielane między użytkowników publicznej elektroenergetycznej sieci przesyłowej, tj. wszystkich użytkowników końcowych.
- (36) Nie ma zatem przepływów finansowych między funduszem przeznaczonym na rozliczenie odchyleń podmiotu odpowiedzialnego za obszar certyfikacji i funduszem przeznaczonym na rozliczenie odchyleń dostawców. Między odnośnymi operatorami zdolności i dostawcami nie ma zatem żadnych przepływów finansowych w ramach rozliczania odchyleń.
- (37) RTE zapewnia zarządzanie administracyjne, księgowo i finansowe funduszami z tytułu odchyleń („fundusze przeznaczone na rozliczanie odchyleń podmiotów odpowiedzialnych za obszar certyfikacji” i „fundusze przeznaczone na rozliczanie bilansowania zdolności dostawców”) zgodnie z zasadami rachunkowości przedsiębiorstw. Z tego tytułu odpowiada za fakturowanie i odzyskiwanie kwot należnych od podmiotu odpowiedzialnego za obszar certyfikacji i dostawców, a także stwierdzanie ewentualnych zwłok w płatności.
- (38) Komisja regulacji energetyki (CRE), krajowy organ regulacyjny sektora energetyki, odpowiada z kolei za kontrolę rozliczania odchyleń dostawców (art. 7 dekretu nr 2012-1405 ujednolicony w art. R. 335-12 kodeksu energetycznego) i może nałożyć sankcję administracyjną w przypadku uchybienia obowiązkowi prawnemu uregulowania odchyleń. Sankcja musi być proporcjonalna i nie może przekraczać w danym roku dostawy 120 000 EUR za MW zdolności (art. L. 335-7 kodeksu energetycznego).

2.5. Krajowa podstawa prawna

- (39) Przepisami ustawodawczymi i wykonawczymi regulującymi mechanizm zdolności energetycznej są następujące akty prawne:
- 1) ustawa nr 2010-1488 z dnia 7 grudnia 2010 r. o nowej organizacji rynku energii elektrycznej, ujednolicona w szczególności w art. L. 335-1–L. 335-7 i L. 321-16–L. 321-17 kodeksu energetycznego;
  - 2) dekret nr 2012-1405 z dnia 14 grudnia 2012 r. w sprawie wkładu dostawców w bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej i wprowadzenia mechanizmu przewidującego obowiązek w zakresie zdolności w sektorze energii elektrycznej, określony w art. L. 335-6 i ujednolicony w art. R. 335-1–D. 335-54 części wykonawczej kodeksu energetycznego;

⁽²⁾ Opłata za użytkowanie publicznej sieci elektroenergetycznej, wprowadzona ustawą nr 2000-108 z dnia 10 lutego 2000 r., służy wynagradzaniu operatorów systemu przesyłowego i dystrybucyjnego. Metodę obliczania opłaty za użytkowanie publicznej sieci elektroenergetycznej i jej zmiany określa komisja regulacji energetyki.

- 3) rozporządzenie z dnia 22 stycznia 2015 r. określające przepisy dotyczące mechanizmu zdolności energetycznej i przyjęte na podstawie art. 2 dekretu nr 2012-1405 z dnia 14 grudnia 2012 r. w sprawie wkładu dostawców w bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej i wprowadzenia mechanizmu przewidującego obowiązek w zakresie zdolności w sektorze energii elektrycznej; oraz
- 4) załącznik do rozporządzenia z dnia 22 stycznia 2015 r. „Przepisy dotyczące mechanizmu zdolności energetycznej”.
- (40) Uwzględniając środki naprawcze zaproponowane przez Francję w związku z zastrzeżeniami Komisji wyrażonymi w decyzji o wszczęciu postępowania wymienione wyżej akty prawne zostaną ponadto zmienione lub uzupełnione w celu odzwierciedlenia wszystkich środków naprawczych opisanych w sekcji 3 niniejszej decyzji.

2.6. Beneficjenci

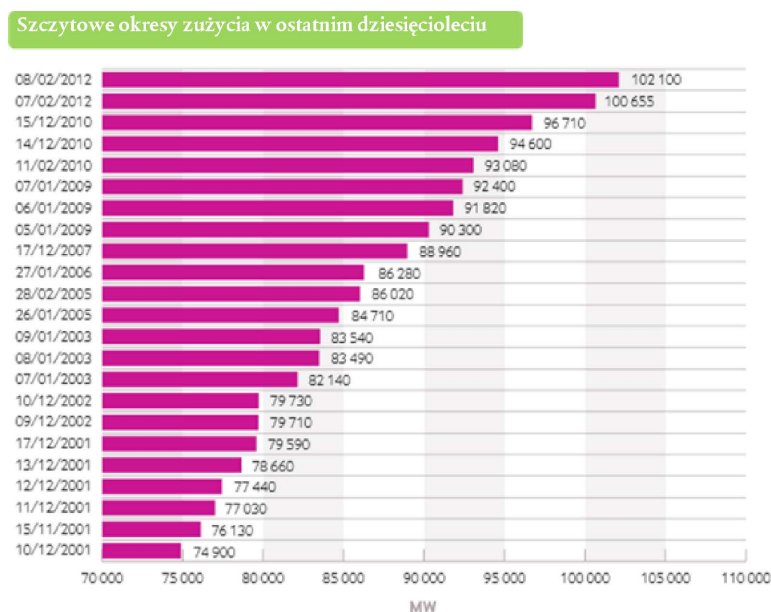
- (41) Beneficjentami mechanizmu są posiadacze zdolności, którzy otrzymują gwarancje zdolności od państwa (za pośrednictwem RTE) i mają możliwość ich odsprzedaży.

2.7. Cel mechanizmu: bezpieczeństwo dostaw

- (42) Wskaźnikiem przyjętym przez Francję w celu dokonania oceny ryzyka zakłócenia równowagi między podażą i popytem na energię elektryczną jest przewidywany czas niepokrycia zapotrzebowania ze względu na nierównowagę między podażą i popytem (*Loss Of Load Expectation (LOLE)*). W przypadku Francji władze francuskie postanowiły przyjąć, że przewidywany czas niepokrycia zapotrzebowania wynosi średnio 3 godziny rocznie.
- (43) Władze francuskie wyjaśniły, że od wielu lat zimą we Francji występuje zjawisko szczytowego zapotrzebowania na energię elektryczną. Francuski system elektroenergetyczny charakteryzuje się bowiem znaczną termowrażliwością zużycia energii elektrycznej, której skutkiem jest szczyt zużycia energii elektrycznej podczas fal mrozów w okresie zimowym. Jak przedstawiono na rysunku 2, w ostatnich latach termowrażliwość ta stale rosła, w szczególności z uwagi na wzrost zużycia związanych z ogrzewaniem elektrycznym, a także na nowe formy wykorzystania energii elektrycznej, które pokrywają się często z wieczornym szczytowym zapotrzebowaniem.
- (44) Wzrost szczytowego zapotrzebowania jest szybszy niż wzrost ogólnego poziomu zużycia energii elektrycznej. Ponadto szczytowe zapotrzebowanie we Francji charakteryzuje się dużą zmiennością, a więc odchylenia w zużyciu mogą być szczególnie istotne (do 20 GW w dwóch kolejnych latach). Kontrolowanie szczytowego zapotrzebowania na energię elektryczną jest zatem głównym problemem, w szczególności w kontekście przejścia z wykorzystywania energetycznego na energię elektryczną.

Rysunek 2

Historia zużycia we Francji

Źródło: RTE – Prognozowany bilans równowagi między podażą i popytem na energię elektryczną we Francji w 2014 r., s. 33.

- (45) Według RTE, jeżeli chodzi o podaż, Europa charakteryzuje się stagnacją popytu i znaczną nadwyżką zdolności produkcji energii elektrycznej wynikającymi z kilku czynników. Od 2008 r. kryzys gospodarczy zmniejszył popyt na energię elektryczną. Jednocześnie występuje szybki rozwój energii ze źródeł odnawialnych dotowanej „pozarynkowo” i korzystającej z priorytetowego dostępu do sieci elektrycznej. Ponadto europejskie elektrownie węglowe notują znaczny wzrost działalności związany ze spadkiem ceny tego paliwa w wyniku rozwoju amerykańskiego sektora gazu łupkowego, co doprowadziło Stany Zjednoczone do masowego wywozu powstałych w związku z tym nadwyżek produkcji węgla do Europy. Dodatkowo nastąpił znaczny spadek rentowności, a co za tym idzie działalności, elektrowni gazowych, które stały się mniej konkurencyjne niż elektrownie węglowe.
- (46) W tym kontekście zagrożenia związane z warunkami klimatycznymi powodują niepewność w odniesieniu do wynagrodzenia za zdolności niezbędne do pokrycia szczytowego zapotrzebowania. Szczyty zużycia występują rzadko, kilka godzin w roku, a w niektórych latach nie występują nawet w ogóle, jeżeli temperatury są łagodne.
- (47) Francuski mechanizm zdolności energetycznej został opracowany jako jeden z elementów reakcji na ten problem w celu zapewnienia przestrzegania kryterium bezpieczeństwa dostaw określonego przez władze publiczne. Ma on stanowić jednocześnie sposób zmiany zachowań odbiorców w okresie szczytowego zapotrzebowania (podejście po stronie popytu) i pobudzać odpowiednie inwestycje w zakłady produkcyjne i zdolności ograniczenia popytu (podejście po stronie podaży).

2.8. Budżet

- (48) Wartość gwarancji zdolności nie jest ustalana administracyjnie: określa ją rynek. O wymianie decydują swobodnie podmioty uczestniczące w mechanizmie na podstawie swoich przewidywań, swojej strategii pokrycia zapotrzebowania i posiadanych informacji.
- (49) Pomimo zdecentralizowanego charakteru mechanizmu, utrudniającego oszacowanie budżetu, obliczono jego szacunkową wartość, przyjmując jako założenie ogólny obowiązek w zakresie zdolności w odniesieniu do francuskiego popytu w przedziale 80 000–95 000 MW przy założeniu utrzymania wartości współczynnika bezpieczeństwa wynoszącej 0,93. Popyt będzie zależał od ewolucji zużycia we Francji kontynentalnej, w tym działań w zakresie kontrolowania popytu realizowanych przez dostawców energii elektrycznej i prowadzących do zmniejszenia indywidualnego zobowiązania, któremu będą musieli sprostać. Na tej podstawie dochody brutto uzyskiwane przez operatorów na rynku zdolności wytwórczych mogłyby wynosić od 0 EUR/kW do 30 EUR/kW w latach 2017–2026, przy czym najwyższe kwoty przypadająby w latach, w których konieczna okazałaby się budowa nowych środków produkcji.

2.9. Okres obowiązywania

- (50) Pierwszy rok dostawy rozpoczyna się w dniu 1 stycznia 2017 r. W drodze wyjątku od ogólnej zasady stanowiącej, że certyfikację przeprowadza się cztery lata przed rokiem dostawy, certyfikację odnoszącą się do pierwszego roku dostawy (2017) rozpoczęto w dniu 1 kwietnia 2015 r. Obecnie, chociaż władze francuskie nie przewidują terminu zakończenia stosowania mechanizmu, RTE i organ regulacyjny będą jednak przeprowadzały jego roczną ocenę określoną w przepisach francuskich. Ocena ta będzie mogła skutkować, w stosownych przypadkach, rewizją mechanizmu (na przykład w celu dostosowania go do ostatnich zmian przepisów europejskich) lub zakończeniem stosowania mechanizmu, gdyby nie był on już konieczny ⁽⁶⁾.

2.10. Kumulacja

- (51) Jeżeli chodzi o zakłady objęte umową obowiązkowego zakupu (energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych) lub kwalifikujące się do dodatku do wynagrodzenia, art. L. 121-24 i L. 335-5 kodeksu energetycznego przewidują, że zysk ze sprzedaży gwarancji zdolności będzie prowadził do obniżenia całkowitych kosztów świadczenia usługi publicznej, w tym pozostałych przyznanych środków pomocy państwa służących finansowaniu mechanizmu wsparcia przez obowiązek zakupu. Analogicznie, producenci nie będą podlegali rozliczaniu odchyłeń w przypadku, gdy faktyczne zdolności wytwórcze będą niższe od zdolności certyfikowanej w odniesieniu do zagrożeń związanych z dostępnością surowca pierwotnego ⁽⁷⁾.

⁽⁶⁾ Art. 20 dekretu w sprawie mechanizmu zdolności energetycznej przewiduje sporządzanie przez CRE rocznego sprawozdania na podstawie prac RTE dotyczących mechanizmu („Rok po opublikowaniu przepisów dotyczących mechanizmu zdolności energetycznej, a następnie corocznie, komisja regulacji energetyki przekazuje ministrowi właściwemu ds. energii sprawozdanie, sporządzone na podstawie prac operatora systemu przesyłowego, dotyczące integracji mechanizmu zdolności energetycznej z rynkiem europejskim. Sprawozdanie to zawiera informacje na temat zachodzących w sąsiednich państwach zmian przepisów dotyczących wkładu podmiotów w bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej. Przedstawia się w nim analizę interakcji między francuskim mechanizmem zdolności energetycznej i mechanizmami stosowanymi w tych państwach. W stosownych przypadkach zawiera ono propozycje ulepszeń funkcjonowania mechanizmu zdolności energetycznej”). Ponadto rozporządzenie w sprawie przyjęcia zasad funkcjonowania mechanizmu zawiera dwa artykuły dotyczące sprawozdań z oceny, które musi przygotować RTE (oprócz sprawozdania przewidzianego w dekrecie): art. 5 i 8 (dotyczące obrotu transgranicznego i dynamicznego wpływu mechanizmu).

⁽⁷⁾ Na przykład jeżeli producent energii wiatrowej ma problem z obsługą/installacją i nie przeprowadza bilansowania, będzie podlegał rozliczeniu odchyłeń. Natomiast jeżeli nie będzie wiatru, nie będzie podlegał rozliczeniu odchyłeń.

3. OPIS PRZYCZYŃ, KTÓRE DOPROWADZIŁY DO WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA

3.1. Pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE

- (52) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja ustaliła już w motywie 143, że środek stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE z niżej opisanych powodów.

3.1.1. Możliwość przypisania środków państwu i finansowanie z zasobów państwowych

- (53) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja uznała, że istnienie przeniesienia zasobów państwowych można stwierdzić nie tylko, gdy nastąpiło przeniesienie pieniędzy bezpośrednio z budżetu państwa lub podmiotu publicznego, ale także gdy fundusze na wspieranie mechanizmu pochodzą z funduszy własnych przedsiębiorstw, pod warunkiem że (i) państwo zrzeka się pobierania zasobów państwowych lub że (ii) środki finansowe wykorzystywane w ramach mechanizmu pozostają pod kontrolą publiczną, niekoniecznie należąc na stałe do majątku publicznego.
- (54) Jeżeli chodzi o pierwszą okoliczność, państwo francuskie zrzeka się zasobów publicznych, ponieważ przyznaje bezpłatnie certyfikaty zdolności operatorom zdolności zamiast je sprzedawać (jak w sprawach NOx⁽⁸⁾ i rumuńskie certyfikaty ekologiczne⁽⁹⁾).
- (55) Jeżeli chodzi o drugi punkt, środki finansowe na wspieranie mechanizmu pozostają pod kontrolą państwa (podobnie do spraw Vent de Colère⁽¹⁰⁾ i Essent⁽¹¹⁾), ponieważ: (i) fundusze są zasilane ze składek obowiązkowych nakładanych przez państwo, a zatem takich, które można mu przypisać; (ii) państwo określa parametry (kryterium bezpieczeństwa dostaw i metodę ustalania rynkowej ceny referencyjnej, która determinuje cenę rozliczeniową odchyień) wpływające na cenę zdolności i ogólną ilość certyfikatów, nawet jeżeli one same nie są ustalone przez państwo; (iii) komisja regulacji energetyki (CRE) jest uprawniona do nakładania sankcji na dostawców, którzy nie wywiązują się ze swoich obowiązków w zakresie rozliczania odchyień; oraz (iv) państwo wyznaczyło operatora systemu przesyłowego – RTE – w celu zarządzania funduszem rozliczania odchyień.

3.1.2. Selektywna korzyść

- (56) Według Komisji wyrok w sprawie Altmark⁽¹²⁾ nie ma zastosowania do niniejszego przypadku, ponieważ nie określono wyraźnie obowiązku świadczenia usługi publicznej. Obowiązki w ramach mechanizmu są liczne i odmienne dla poszczególnych zainteresowanych stron (operatorów elektrowni, operatorów posiadających zdolności ograniczania popytu, dostawców). Jeżeli chodzi o obowiązek spoczywający na operatorach zdolności, obowiązek certyfikacji nie jest ściśle określony w zakresie, w jakim: (i) jest on opcjonalny w przypadku zdolności ograniczenia popytu oraz (ii) operatorzy istniejących zakładów produkcyjnych mogą wybrać certyfikowany poziom zdolności.
- (57) Zbycie gwarancji zdolności stanowi zatem korzyść, a nie rekompensatę z tytułu obowiązku świadczenia usługi publicznej. Korzyść ta jest selektywna, ponieważ mechanizm przewiduje pomoc dla operatorów zdolności, a nie przewiduje jej dla innych sektorów gospodarki.

3.1.3. Wpływ na konkurencję i wymianę handlową między państwami członkowskimi

- (58) Według Komisji mechanizm zdolności energetycznej może wpływać na konkurencję z operatorami zdolności mającymi siedzibę za granicą (a zatem wpływać również na wymianę handlową między państwami członkowskimi) w zakresie, w jakim operatorzy zdolności mający siedzibę we Francji uzyskiwaliby korzyść, której operatorzy zdolności mający siedzibę za granicą nie mogliby uzyskać, nie mając możliwości uzyskania certyfikacji.

⁽⁸⁾ Wyrok TSUE z dnia 8 września 2011 r., Komisja/Niderlandy, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551.

⁽⁹⁾ SA.37177, Rumunia – zmiana systemu wsparcia certyfikatów ekologicznych mającego na celu promowanie energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii.

⁽¹⁰⁾ Wyrok TSUE z dnia 19 grudnia 2013 r., Association Vent De Colère!Fédération nationale i in./Ministre de l'écologie, du développement durable, des transports et du logement, Ministre de l'Économie, des Finances et de l'Industrie, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851.

⁽¹¹⁾ Wyrok TSUE z dnia 11 września 2014 r., Essent Belgium NV/Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt, sprawy połączone od C-204/12 do C-208/12, ECLI:EU:C:2014:2192.

⁽¹²⁾ Wyrok TSUE z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark Trans GmbH et Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415.

3.2. Cel stanowiący przedmiot wspólnego zainteresowania i konieczność

- (59) Obawa władz francuskich dotycząca wystarczalności mocy wytwórczych jest ściśle związana z popytem w okresie szczytowego zapotrzebowania, który występuje podczas względnie krótkich okresów intensywnego chłodu z uwagi na szczególną zależność Francji od ogrzewania elektrycznego.
- (60) W decyzji o wszczęciu postępowania wyrażono wątpliwości dotyczące konieczności środka z następujących powodów:
- 1) w ocenie wystarczalności mocy wytwórczych *Scenario Outlook and Adequacy Forecast* przeprowadzonej przez ENTSO-E ⁽¹³⁾ wykryto, że problem dotyczący bezpieczeństwa dostaw wystąpi dopiero od 2025 r.;
  - 2) wydaje się, że Francja nie zbadała innych rozwiązań niż mechanizm zdolności energetycznej, takich jak taryfy zachęcające do zmniejszenia zużycia w okresie szczytowego zapotrzebowania; oraz
  - 3) pomimo wprowadzenia ram prawnych sprzyjających ograniczeniu zużycia, które pozwoliły na zastąpienie ograniczeń popytu oferowanych w przeszłości przez dotychczasowego dostawcę niezależnymi ograniczeniami popytu, RTE nie spodziewa się znacznego zwiększenia netto francuskich zdolności ograniczenia popytu w latach 2014–2019.

3.3. Stosowność środka pomocy

- (61) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja uznała, że istnieje ryzyko, że mechanizm doprowadzi do dyskryminacji między różnymi zdolnościami ograniczenia popytu. W szczególności w mechanizmie mogą uczestniczyć dwa rodzaje ograniczenia zużycia: z jednej strony implikowana zdolność ograniczenia popytu, która polega na zmniejszeniu obowiązku w zakresie zdolności po stronie dostawców proporcjonalnie do wolumenu zdolności uzyskanej przez zmniejszenie obciążenia klientów w godzinach szczytowego zapotrzebowania przez 10–15 dni rocznie; a z drugiej strony wyraźna zdolność ograniczenia popytu, która wymaga od (dużych) odbiorców lub koncentratorów certyfikacji ich potencjału zmniejszenia zużycia i udostępnienia tych zdolności (bez konieczności ich zmniejszenia) w godzinach szczytowego zapotrzebowania przez 10–25 dni rocznie.
- (62) Ponadto w decyzji o wszczęciu postępowania Komisja skrytykowała fakt, że mechanizm nie jest otwarty na wszystkie technologie, które mogą przyczynić się do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw, w szczególności na zagraniczne połączenia wzajemne lub zdolności.
- (63) Komisja podkreśliła także ryzyko związane z tym, że nowe zdolności wytwórcze nie będą mogły uczestniczyć w mechanizmie, głównie z uwagi na brak wiarygodnych sygnałów cenowych dotyczących gwarancji zdolności. W szczególności, Komisja obawiała się:
- 1) że względnie krótki okres ważności gwarancji zdolności nie może dać wiarygodnego sygnału cenowego;
  - 2) że dostawcy, a w szczególności nowi operatorzy, będą mieli trudności z przewidzeniem zmiany w swoich portfelach klientów ze znacznym wyprzedzeniem;
  - 3) że zachęty dla podmiotów do uzyskania zbilansowania przed rokiem dostawy nie będą wystarczające; oraz
  - 4) że pułap ceny rozliczenia odchyłań nie odzwierciedla kosztów nowego operatora („*cost of new entry*”).

3.4. Proporcjonalność

- (64) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja zidentyfikowała ryzyko, że mechanizm może prowadzić do nadmiernej rekompensaty niektórych operatorów zdolności, głównie ze względu na następujące elementy:
- 1) ryzyko przeszacowania zużycia przez dostawców – jest to ewentualne ryzyko w przypadku, gdy indywidualne obowiązki dostawców w zakresie zdolności nie są wystarczająco jasne;
  - 2) możliwy brak przejrzystości w zakresie ustalania ceny zdolności, w szczególności z uwagi na możliwą dużą liczbę transakcji dokonywanych poza rynkiem regulowanym, a także transakcji wewnątrz grupy, co mogłoby zakłócić sygnał cenowy i prowadzić do nadmiernej rekompensaty;

⁽¹³⁾ Komisja odnosiła się do wydania z 2015 r. dostępnego na stronie internetowej: https://www.entsoe.eu/Documents/SDC%20documents/SOAF/150630_SOAF_2015_publication_wcover.pdf

- 3) ograniczony udział w mechanizmie (wykluczenie zdolności transgranicznych i dyskryminacja między różnymi operatorami posiadającymi zdolności ograniczania popytu);
- 4) władza rynkowa EDF – możliwość sztucznego zwiększenia wartości gwarancji zdolności przez EDF jako sprzedawcy przy jednoczesnym stosowaniu niższych cen wobec jego działu wprowadzania do obrotu. Na tej podstawie Komisja wskazała dokładniej trzy czynniki ryzyka: ryzyko zatrzymania zdolności, ryzyko zatrzymania gwarancji zdolności i ryzyko „nożyc cenowych”.

3.5. Zapobieganie negatywnym skutkom dla konkurencji i wymiany handlowej

- (65) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja odnotowała szereg problemów w zakresie potencjalnych zakłóceń konkurencji zarówno na poziomie produkcji, jak i na poziomie dostaw energii elektrycznej.
- (66) Komisja przedstawiła swoje obawy dotyczące istnienia znacznej asymetrii informacji. Główni dostawcy zintegrowani pionowo, w szczególności ci, którzy są już obecni na francuskim rynku, mogą uzyskać korzyść wynikającą z faktu, że znają dokładniej rynek, w szczególności jeżeli chodzi o dostępność zdolności, zapotrzebowanie na dostawy i ceny. W związku z tym są w stanie przygotować bardziej wiarygodne prognozy i efektywniej wypełniać obowiązki nałożone mechanizmem.
- (67) Również ze względu na asymetrię informacji nowym operatorom prawdopodobnie będzie trudniej oszacować ich przyszły portfel klientów, podczas gdy oszacowanie to ma zasadnicze znaczenie dla obliczenia potrzebnych gwarancji zdolności.
- (68) Komisja wyraziła także obawy dotyczące możliwości zatrzymania zdolności przez dominującego operatora zasiedziałego.
- (69) Komisja zwróciła także uwagę na ryzyko umożliwienia dominującemu operatorowi zasiedzialemu zatrzymania gwarancji zdolności.
- (70) Ponadto Komisja zasygnalizowała ryzyko cenowych praktyk wyłączających (zawężenie marży lub nożyce cenowe, praktyki rażącego zaniżania cen) ze strony dominującego operatora zasiedziałego.
- (71) Komisja podkreśliła istnienie ryzyka, że brak długoterminowych sygnałów cenowych dotyczących zdolności wytwórczych stworzy lub wzmocni bariery wejścia dla nowych producentów. Inwestycje długoterminowe zrealizowane przez nowych operatorów mogą wymagać pewnego stopnia przewidywalności cen przez pewną liczbę lat, czego certyfikowane gwarancje na okres jednego roku nie mogą zapewnić.
- (72) Komisja podtrzymała ponadto swoje stanowisko dotyczące ograniczonej konkurencji w ramach mechanizmu w związku z wykluczeniem z mechanizmu niektórych rodzajów operatorów zdolności (zdolności transgraniczne, dyskryminacja między operatorami posiadającymi zdolności ograniczania popytu).

4. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON I UWAGI FRANCJI

- (73) Podczas okresu konsultacji dotyczących decyzji o wszczęciu postępowania Komisja otrzymała 18 odpowiedzi od zainteresowanych stron innych niż państwo francuskie, RTE i CRE. Jedna zainteresowana strona odpowiedziała dopiero po wyznaczonym terminie.
- (74) Różne uwagi zostaną pogrupowane tematycznie poniżej. Zostaną one uwzględnione podczas oceny środka, jednak bez wyraźnego odniesienia się do nich.

4.1. Pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE

- (75) Respondenci są podzieleni, jeżeli chodzi o uznanie mechanizmu za pomoc. Połowa uważa, że środek stanowi pomoc państwa, bezpośrednio lub pośrednio nie odnosząc się do rozumowania Komisji w tym względzie; druga połowa uważa, że mechanizm nie stanowi pomocy państwa z niżej wymienionych powodów.

- (76) Dwóch respondentów odnosi się wyraźnie do decyzji francuskiej Rady Stanu nr 369417 z dnia 9 października 2015 r. [skarga wniesiona przez francuskie stowarzyszenie detalicznych dostawców energii (fr. Association Nationale des Opérateurs Détaillants en Énergie, ANODE) ⁽¹⁴⁾], w której Rada Stanu uznała, że proponowany mechanizm zdolności energetycznej nie posiada cech pomocy państwa. Władze francuskie odniosły się również do wniosków Rady Stanu w tej samej sprawie ⁽¹⁵⁾.
- (77) Argumenty władz francuskich dotyczące uznania środka za pomoc państwa odczytuje się wraz z argumentami wspomnianymi już w decyzji o wszczęciu postępowania.
- (78) Władze francuskie podjęły decyzję o zaangażowaniu się w szczegółowe postępowanie wyjaśniające wraz z Komisją Europejską, nie wracając do tych elementów, i skoncentrowały się na propozycji środków pozwalających zapewnić zgodność mechanizmu zdolności energetycznej z rynkiem wewnętrznym, niezależnie od kwestii uznania go za pomoc państwa. W celu zapewnienia kompletności poniżej przedstawiono argumenty Francji dotyczące uznania za pomoc państwa.

4.1.1. Możliwość przypisania środków państwu i finansowanie z zasobów państwowych

4.1.1.1. Uwagi zainteresowanych stron

- (79) Dwóch koncentratorów ograniczeń popytu, dwie spółki elektroenergetyczne zintegrowane pionowo i francuski związek energii elektrycznej uważają, że środek nie jest finansowany przy użyciu zasobów państwowych. Dokładniej rzecz ujmując, ci respondenci uważają, że przedmiotowe fundusze przepływają bezpośrednio i wyłącznie między operatorami prywatnymi; RTE nie posiada funduszu przeznaczanego na rozliczanie odchyleń, ani nie dysponuje takim funduszem.
- (80) Ponadto, według tych respondentów, zasady mające zastosowanie do zarządzania tymi zasobami można porównać do zasad określających zarządzanie „odchyleniami i korektami” w ramach mechanizmu podmiotu odpowiedzialnego za równowagę na rynku energii.
- (81) EDF dodaje, że rola państwa francuskiego w odniesieniu do mechanizmu ogranicza się do określenia szczególnych ram regulacyjnych, w których działalność prowadzą wyłącznie operatorzy prywatni. Według EDF, ustanawiając mechanizm zdolności energetycznej, państwo francuskie faktycznie korzysta ze swoich prerogatyw władzy publicznej i działa jako organ regulacji rynku.
- (82) Według EDF mechanizm zdolności energetycznej różni się także wyraźnie od systemu, którego dotyczy sprawa Komisja przeciwko Niderlandom („NOx”) ⁽¹⁶⁾, w której państwo niderlandzkie przyznało rzeczywiste „prawa do zanieczyszczenia” pozwalające na uniknięcie płacenia grzywien i posiadające wartość rynkową od momentu ich przyznania przez państwo. Certyfikaty nie mają zatem żadnej wartości w relacji między państwem francuskim i operatorami zdolności.

4.1.1.2. Uwagi Francji

- (83) Według władz francuskich ceny gwarancji zdolności, a zatem dochodów, które mogłyby uzyskać operatorzy zdolności ze sprzedaży swoich certyfikatów, nie ustala państwo. Państwo nie interweniuje także w liczbę produktów oferowanych na rynku. W mechanizmie zdecentralizowanym to rynek określa cenę i liczbę certyfikatów. Przepływy finansowe związane z mechanizmem zdolności energetycznej odbywają się zatem między podmiotami prawa prywatnego i w żaden sposób nie podlegają kontroli państwa.
- (84) Ponadto władze francuskie uważają, że z kolei przepływy finansowe związane z płatnościami z tytułu rozliczania odchyleń powinny być bardzo marginalne w ramach mechanizmu (uwzględniając zachęty do bilansowania na rynku wyższego szczebla) i nie można uznać ich za zasoby państwowe lub kontrolowane przez państwo. Rozliczanie odchyleń przewidziane w przypadku mechanizmu zdolności energetycznej odbywa się w oparciu o identyczny model jak model obowiązujący obecnie w Europie w odniesieniu do rozliczania odchyleń na rynku energii (*electricity balancing settlement mechanisms*).

⁽¹⁴⁾ ANODE jest stowarzyszeniem dostawców alternatywnych we Francji.

⁽¹⁵⁾ Decyzja Rady Stanu, połączone podsekcje 9 i 10, 9 października 2015 r.

⁽¹⁶⁾ Sprawa C-279/08; zob. przypis nr 8. Komisja odniosła się do tego przypadku w motywie 108 decyzji o wszczęciu postępowania.

- (85) Władze francuskie argumentują ponadto, że mechanizm bardziej przypomina mechanizm rozpatrywany w sprawie *PreussenElektra*⁽¹⁷⁾ niż mechanizmy omawiane w sprawach *Vent de Colère*⁽¹⁸⁾ i *Essent*⁽¹⁹⁾. Jak w sprawie *PreussenElektra* i w przeciwieństwie do tego, co przewidziano w sprawie *Vent de Colère*, mechanizm zdolności energetycznej nie przewiduje mechanizmu rekompensat dla dostawców. I w przeciwieństwie do sprawy *Essent* (i) przepływy finansowe pozostają niezmiennie własnością podmiotów prywatnych (dostawców i operatorów zdolności); (ii) przepływy finansowe nie wynikają z opłaty. Obecność zasobów państwowych jest tym bardziej wątpliwa, że, w przeciwieństwie do orzecznictwa w sprawie *PreussenElektra*, nie ustalono żadnej minimalnej ceny zakupu gwarancji zdolności.
- (86) Ponadto według władz zbycia gwarancji zdolności nie można uznać za zrzeczenie się zasobów publicznych. Państwo nie zrzeka się bowiem żadnych zasobów, ponieważ wartość rynkowa certyfikatów gwarancji może wynikać (i) z wartości własnej podstawy, którą pokrywają, (ii) lub z niedoboru mocy podczas ich emisji. Te dwa aspekty znajdują się poza zakresem uprawnień państwa i odróżniają ten przypadek od spraw NOx i rumuńskie certyfikaty ekologiczne, w których certyfikaty mogły odpowiednio być sprzedawane na aukcji lub miały wartość minimalną.
- (87) Ponadto w przypadku rumuńskim prawo wyraźnie zobowiązuje dostawców do przeniesienia kosztów nabycia certyfikatów ekologicznych na odbiorców. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) przyjął podobne rozumowanie w sprawie *Vent de Colère*, w której dostawcy pełnili wyłącznie rolę pośredników finansowych (opłata za usługi publiczne w zakresie dostaw energii elektrycznej⁽²⁰⁾ pozwalająca zapewnić rekompensatę z tytułu dodatkowych kosztów). W przypadku mechanizmu francuskiego, wręcz przeciwnie, dostawcy dysponują całkowitą swobodą w wyborze sposobu odzyskania kosztów od swoich odbiorców. Żaden mechanizm nie zapewnia dostawcom rekompensaty z tytułu dodatkowych kosztów związanych z zakupem gwarancji zdolności.

4.1.2. *Selektywna korzyść*

4.1.2.1. Uwagi zainteresowanych stron

- (88) Wspólnie z EDF, spółka prowadząca działalność głównie we Francji w zakresie sprzedaży hurtowej uważa, że mechanizm stanowi obowiązek świadczenia usługi publicznej, odnosząc się do decyzji Komisji w sprawie N475/2003 dotyczącej przetargów na nowe zdolności w Irlandii⁽²¹⁾.
- (89) Według EDF, jeżeli certyfikacja odpowiada zobowiązaniu w zakresie dostępności, stanowi ona rekompensatę z tytułu usługi świadczonej przez operatorów zdolności, a nie rzekomą korzyść przyznaną bezpłatnie.
- (90) Ponadto EDF i inna spółka elektroenergetyczna zintegrowana pionowo uważają, że mechanizm zdolności energetycznej nie zapewnia operatorom zdolności żadnej selektywnej korzyści. Ich zdaniem różne podmioty w mechanizmie znajdują się w identycznej sytuacji faktycznej i prawnej i są traktowane całkowicie na równi: są wynagradzane w taki sam sposób, niezależnie od wykorzystywanej technologii. Żaden operator nie będzie mógł zatem uzyskiwać korzyści w związku ze specyfiką swojego parku produkcyjnego.
- (91) Według EDF twierdzenie, że ta rzekoma korzyść jest selektywna, ponieważ mechanizm zdolności energetycznej „przewiduje pomoc dla operatorów zdolności, a nie przewiduje jej dla innych sektorów gospodarki”, jest błędne. W związku z tym Komisja pomija cechy charakterystyczne mechanizmu zdolności energetycznej („ogólnorynkowy” i „technologicznie neutralny”), jak również orzecznictwo TSUE, w którym selektywność środka ocenia się w stosunku do pozostałych przedsiębiorstw znajdujących się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej.

4.1.2.2. Uwagi Francji

- (92) Po pierwsze, według władz francuskich, przyznawanie certyfikatów w ramach mechanizmu zdolności energetycznej stanowi rekompensatę z tytułu zobowiązania w zakresie dostępności w godzinach szczytowego zapotrzebowania lub napięcia w systemie elektroenergetycznym.

⁽¹⁷⁾ Wyrok TSUE z dnia 13 marca 2001 r., *PreussenElektra AG/Schleswig AG*, przy udziale *Windpark Reußenköge III GmbH* i *Land Schleswig-Holstein*, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160.

⁽¹⁸⁾ Sprawa C-262/12; zob. przypis nr 10.

⁽¹⁹⁾ Sprawy połączone od C-204/12 do C-208/12; zob. przypis nr 11.

⁽²⁰⁾ Opłata za usługi publiczne w zakresie dostaw energii elektrycznej jest należnością podatkową pobieraną od odbiorców energii elektrycznej we Francji mającą na celu zrekomensowanie operatorom dodatkowych kosztów wynikających z obowiązków nałożonych na nich ustawą o usługach publicznych w zakresie dostaw energii elektrycznej.

⁽²¹⁾ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/137628/137628_485545_28_2.pdf

- (93) Po drugie władze francuskie uważają, że obowiązek świadczenia usługi publicznej jest jasno określony. Jeżeli chodzi o ograniczenia popytu, opcjonalny charakter ich certyfikacji ułatwia ich udział w mechanizmie zdolności energetycznej. Jeżeli chodzi o zakłady produkcyjne, element deklaracyjny procesu certyfikacji nie podważa konkretnego charakteru obowiązku świadczenia usługi publicznej: CRE będzie mogła stosować sankcje konieczne w przypadku próby manipulacji na rynku, w szczególności w przypadku zaniżenia przez dany podmiot jego zdolności w celu wywierania presji na podwyższenie ceny tych gwarancji zdolności.
- (94) W związku z faktem, że mechanizm zdolności energetycznej jest technologicznie neutralny, władze uważają, że nie przynosi żadnej selektywnej korzyści w odniesieniu do szczególnej technologii produkcji lub ograniczenia popytu.
- (95) Według Francji punkt widzenia Komisji, która, jak się wydaje, uważa, że mechanizm zdolności energetycznej jest selektywny w zakresie, w jakim jest skierowany wyłącznie do operatorów zdolności (a nie do innych sektorów gospodarki), świadczy, że każdy środek sektorowy jest z natury rzeczy selektywny.

4.1.3. Wpływ na konkurencję i wymianę handlową między państwami członkowskimi

4.1.3.1. Uwagi zainteresowanych stron

- (96) Żaden respondent nie przedstawił uwag na ten temat.

4.1.3.2. Uwagi Francji

- (97) Władze francuskie uważają, że mechanizm zdolności energetycznej nie będzie miał wpływu na rynek energii elektrycznej – zarówno na szczeblu krajowym, jak i w interakcjach z państwami sąsiadującymi – który będzie nadal funkcjonował w ten sam sposób. Dokładniej rzecz ujmując, uważają, że rynek zdolności wytwórczych nie zmieni ceny energii elektrycznej na rynkach kasowych.

4.2. Cel stanowiący przedmiot wspólnego zainteresowania i konieczność

4.2.1. Uwagi zainteresowanych stron

- (98) Respondenci uważają zasadniczo, że mechanizm jest konieczny i że powinien stanowić integralną część organizacji rynku. Jedynie trzech respondentów kwestionuje konieczność środka, ponieważ:
- 1) analiza wystarczalności mocy wytwórczych przeprowadzona przez RTE w 2015 r. nie przewiduje żadnego problemu związanego z niepokryciem zapotrzebowania;
  - 2) obecnie we Francji występują nadmierne zdolności wytwórcze, o czym świadczy fakt, że w 2017 r. wolumen certyfikowanych zdolności przekracza wolumen konieczny w celu pokrycia szczytowego zapotrzebowania; oraz
  - 3) w ostatnich latach zużycie zmalało, a szczytowe zapotrzebowanie jest stabilne (RTE przewidywał wzrost szczytowego zapotrzebowania).

4.2.2. Uwagi Francji

4.2.2.1. W przedmiocie bezpieczeństwa dostaw

- (99) Według władz francuskich wskaźnik bezpieczeństwa dostaw został wyraźnie określony, a ryzyko niepokrycia zapotrzebowania zidentyfikowano w ostatnich badaniach RTE: w ostatnim prognozowanym bilansie RTE sporządzonym przed wejściem w życie mechanizmu (w 2014 r.) deficyt marży wynoszący 2 GW pojawia się w tym badaniu w scenariuszu odniesienia dla zimy 2016–2017. W prognozowanym bilansie z 2015 r. marżę tę obniżono do 200 MW w odniesieniu do zimy 2017–2018, ale dzięki sygnałowi, jakim było ustanowienie mechanizmu. Analizy te znajdują potwierdzenie w analizach *Pentalateral Energy Forum*.
- (100) Natomiast badanie wystarczalności przeprowadzone przez ENTSO-E (sprawozdanie *Scenario Outlook and Adequacy Forecast*) opiera się na metodyce deterministycznej: szczytu zapotrzebowania związanego z ostrymi mrozami i termowrażliwością nie poddano modelowaniu w ocenie. To różnice metodologiczne prowadzą do tych różnic

w wynikach. Stosowanie metodyki docelowej, do której wprowadzenia dąży ENTSO-E, spowoduje zmniejszenie różnic między tymi poszczególnymi prognozami. W tym względzie prognoza *Mid-Term Adequacy Forecast* opublikowana w 2016 r. przez ENTSO-E ⁽²²⁾, będąca pierwszą wersją, w której oparto się na metodyce probabilistycznej, jest spójna z wynikami badania PLEF i RTE.

- (101) W przeciwieństwie do tego, co sugeruje Komisja, francuskiego mechanizmu zdolności energetycznej nie opracowano w celu rozwiązania ewentualnego problemu *missing money*, lecz w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw francuskiego systemu elektroenergetycznego (w szczególności w okresie szczytowego zapotrzebowania), zapewniając wynagrodzenie z tytułu dostępności środków, za które nie można uzyskać zadowalającego wynagrodzenia wyłącznie na rynku energii.
- (102) Francja wdraża szereg środków stanowiących uzupełnienie mechanizmu zdolności energetycznej: projekty połączeń wzajemnych; rewizje tariff regulowanych i tariff za korzystanie z publicznego systemu przesyłowego i dystrybucyjnego energii elektrycznej, aby lepiej odzwierciedlały niedobory mocy; rozwój zdolności ograniczania popytu (na przykład dzięki zmianie ram regulacyjnych rynków energii elektrycznej w celu umożliwienia udziału ograniczeń we wszystkich mechanizmach, zniesieniu barier technicznych i konkurencyjnych w agregacji zdolności, wprowadzaniu inteligentnych liczników); wprowadzanie energii ze źródeł odnawialnych itd.
- (103) W międzyczasie RTE opublikował swoją ocenę wystarczalności mocy wytwórczych z 2016 r. Według władz francuskich ostatni prognozowany bilans RTE nie zmienia przeprowadzonej przez nie analizy. Wręcz przeciwnie, potwierdza ją, wskazując ponownie, że bezpieczeństwo dostaw we Francji zależy od przyszłości niektórych elektrociepłowni (w szczególności układów gazowo-parowych z turbiną gazową) i ograniczeń zużycia, tj. dokładnie sektorów najbardziej wrażliwych na wprowadzenie mechanizmu zdolności energetycznej.

Rysunek 3

Wskaźniki niepokrycia zapotrzebowania w scenariuszach „wysokotermicznym” i „niskotermicznym”

		2016–17	2017–18	2018–19	2019–20	2020–21
Scenariusz „wysokotermiczny”	Przewidywana ilość niedostarczonej energii	2,0 GWh	1,4 GWh	2,5 GWh	2,7 GWh	0,8 GWh
	Przewidywany czas niepokrycia zapotrzebowania	0godz. 45min.	0godz. 30min.	1godz. 00min.	0godz. 45min.	0godz. 15min.
	Margines zdolności lub deficyt	4 700 MW	5 400 MW	3 600 MW	3 700 MW	6 600 MW
Scenariusz „niskotermiczny”	Przewidywana ilość niedostarczonej energii	8,6 GWh	13,4 GWh	26,5 GWh	26,2 GWh	7,6 GWh
	Przewidywany czas niepokrycia zapotrzebowania	2godz. 30min.	3godz. 45min.	6godz. 45min.	6godz. 15min.	2godz. 15min.
	Margines zdolności lub deficyt	600 MW	– 700 MW	– 2 500 MW	– 2 400 MW	900 MW

Źródło: RTE, Prognozowany bilans z 2016 r.

- (104) Według RTE spośród scenariuszy termicznych przedstawionych w prognozowanym bilansie z 2016 r. (zob. rysunek 3) w razie braku mechanizmu zdolności energetycznej należałoby wybrać scenariusz „niskotermiczny”. Scenariusz „niskotermiczny” obejmuje zamknięcie niektórych środków produkcji, w szczególności tych, których zamknięcie jest obecnie opóźniane przez operatorów w oczekiwaniu na wprowadzenie mechanizmu zdolności energetycznej. Scenariusz „wysokotermiczny” odpowiada natomiast utrzymaniu wszystkich obecnych elektrowni, niezależnie od jakichkolwiek względów ekonomicznych: według władz ma więc niewielkie szanse zrealizowania.

⁽²²⁾ Dostępna na stronie internetowej: <https://www.entsoe.eu/outlooks/maf/Pages/default.aspx>.

- (105) W scenariuszu „niskotermicznym” bezpieczeństwo dostaw jest zatem zagrożone od zimy 2017–2018, jeżeli przyjmie się jako punkt odniesienia przeciętną zimę. Ponadto, zakładając nadal scenariusz „niskotermiczny”, RTE obliczył przewidywany czas niepokrycia zapotrzebowania, przygotowując symulację szczególnie surowej zimy z falą mrozów w odniesieniu do pięciu nadchodzących zim. Wyniki tych obliczeń zostały przedstawione na rysunku 4.

Rysunek 4

Przewidywany czas niepokrycia zapotrzebowania podczas szczególnie surowej zimy (w godzinach)

	2016–2017	2017–2018	2018–2019	2019–2020	2020–2021
Przewidywany czas niepokrycia zapotrzebowania	5–15	8–21	16–36	14–34	5–13

Źródło: RTE.

- (106) Obliczenia pokazują, że przewidywany czas niepokrycia zapotrzebowania jest za każdym razem wyższy od kryterium niepokrycia zapotrzebowania przyjętego przez Francję, tj. przewidywanego czasu niepokrycia zapotrzebowania wynoszącego średnio 3 godziny rocznie. Należy zauważyć, że celem mechanizmu zdolności energetycznej jest właśnie zabezpieczenie na wypadek szczególnie surowych zim.

4.2.2.2. W przedmiocie pozostałych zastrzeżeń wyrażonych przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania

- (107) Komisja przypomniała, w motywie 164 decyzji o wszczęciu postępowania, że organ ds. konkurencji zasugerował wprowadzenie godzinowo-sezonowej taryfy za korzystanie z publicznego systemu przesyłowego i publicznego systemu dystrybucyjnego energii elektrycznej (opłaty za użytkowanie publicznej sieci elektroenergetycznej), w której rozróżniono w szczególności godziny szczytowego i pozaszczytowego zużycia energii elektrycznej, w celu zachęcania odbiorców przemysłowych do zmniejszania popytu w okresie szczytowego zapotrzebowania. Francja potwierdziła, że opłata za użytkowanie publicznej sieci elektroenergetycznej już teraz ma charakter godzinowo-sezonowy ze zróżnicowanymi cenami w zależności od pór roku, dni tygodnia lub pór dnia.
- (108) Na koniec, w motywie 153 decyzji o wszczęciu postępowania, Komisja uznała, że współczynniki obniżenia ratingu (w opcjonalnym normatywnym systemie certyfikacji) nie są dostatecznie jasne. Francja wyjaśniła, że w tym opcjonalnym normatywnym systemie certyfikacji poziom certyfikowanej zdolności odpowiada średniej mocy wyjściowej zakładu w godzinach okresu szczytowego zapotrzebowania 2 przez wszystkie dotychczasowe lata pomnożonej przez współczynnik wkładu sektora (lub współczynnik obniżenia ratingu). Te współczynniki wkładu (85 % w przypadku energii wodnej przepływowej, 70 % w przypadku energii wiatrowej i 25 % w przypadku energii słonecznej) wyrażają fakt, że w przypadku zakładów należących do sektorów trudnych do kontrolowania, średnia dostępność w godzinach okresu szczytowego zapotrzebowania 2 nie odzwierciedla całkowicie wkładu tych instalacji w zmniejszenie ryzyka niepokrycia zapotrzebowania w związku z: (i) korelacją między dostępnością zakładu i momentami napięcia w systemie (co nie ma miejsca w przypadku zdolności wymaganej) i (ii) niestałym profilem dostępności w godzinach okresu szczytowego zapotrzebowania 2 (zdolności wymagane mają równy profil dostępności), co wywiera pewien wpływ, ponieważ funkcja prawdopodobieństwa niepokrycia zapotrzebowania w godzinach okresu szczytowego zapotrzebowania 2 nie jest jednolita. Współczynniki wkładu odnoszące się do lat dostaw 2017, 2018 i 2019 obliczono na podstawie scenariuszy z prognozowanego bilansu RTE, opierając się na dużej liczbie zestawów danych statystycznych.

4.3. Stosowność środka pomocy

4.3.1. Dyskryminacja między zdolnościami ograniczania popytu

4.3.1.1. Uwagi zainteresowanych stron

- (109) Większość respondentów odnosi się do rzekomej dyskryminacji między implikowanymi ograniczeniami popytu i wyraźnymi ograniczeniami popytu. Większość z nich (5) uważa, że mechanizm jest korzystniejszy dla wyraźnych ograniczeń popytu ze względu na obowiązek uruchomienia nałożony na implikowane ograniczenie popytu, który uznaje się za raczej obciążający. Dwóch respondentów zwróciło uwagę, że według przyjętego kryterium bezpieczeństwa dostaw wyraźne ograniczenie popytu powinno być uruchamiane jedynie raz na dziesięć lat (mechanizm opracowano w odniesieniu do najchłodniejszych okresów zimowych występujących co

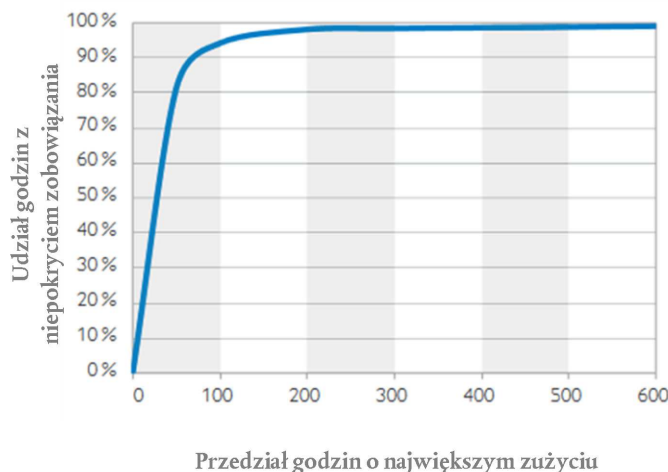
dziesięć lat). W związku z tym uważają oni, że liczba godzin w okresie szczytowego zapotrzebowania 2 (dostępność wyraźnych ograniczeń popytu) powinna być 10 razy wyższa niż liczba godzin w okresie szczytowego zapotrzebowania 1 (faktyczna redukcja implikowanego ograniczenia popytu). Dwóch respondentów będących odmiennego zdania zwraca uwagę, że według nich warunki implikowanych ograniczeń popytu są korzystniejsze, ponieważ operatorzy posiadający zdolności wyraźnego ograniczania popytu muszą ponosić koszty certyfikacji. Dwóch respondentów uważa, że władze francuskie osiągnęły właściwą równowagę między obowiązkami obydwu rodzajów operatorów posiadających zdolności ograniczania popytu.

4.3.1.2. Uwagi Francji

- (110) Francja w swojej obronie wskazała na różne obowiązki obydwu rodzajów operatorów posiadających zdolności ograniczania popytu. Twierdzi ona, że różne warunki są konieczne właśnie w celu umożliwienia udziału w mechanizmie obydwu rodzajów zdolności. W szczególności w związku z faktem, że rekompensata wymagana z tytułu implikowanego ograniczenia popytu jest wyższa (uruchomienie względem dostępności), logiczne jest, że liczba dni, do której się ją stosuje (dni w okresie szczytowego zapotrzebowania 1), jest mniejsza niż liczba dni, w których operator dokonujący wyraźnego ograniczenia popytu musi zapewnić dostępność.
- (111) Niektóre zainteresowane strony wyraziły następnie obawy, że chociaż okres szczytowego zapotrzebowania 2 jest dłuższy od okresu szczytowego zapotrzebowania 1, może okazać się, że jest on zbyt krótki. Według Francji określenie długości okresu szczytowego zapotrzebowania 1 i okresu szczytowego zapotrzebowania 2 jest kwestią złożoną i z konieczności jest wynikiem kompromisu. RTE przeprowadził badania mające doprowadzić do zadowalającego kompromisu; wyniki tych badań przedstawiono w sprawozdaniu towarzyszącym propozycji przepisów dotyczących mechanizmu zdolności energetycznej (2014 r.).
- (112) Podsumowując, aby uwzględnić godziny największego zapotrzebowania (zob. rysunek 5 poniżej), a jednocześnie być w stanie określić udział odbiorców ograniczanych dostaw w zmniejszeniu ryzyka niepokrycia zapotrzebowania, władze francuskie przyjęły wartości 100–150 godzin w okresie szczytowego zapotrzebowania 1.

Rysunek 5

Związek między niepokryciem zapotrzebowania i godzinami największego zapotrzebowania

Źródło: RTE, Sprawozdanie towarzyszące propozycji przepisów dotyczących mechanizmu zdolności energetycznej (2014 r.), s. 139.

- (113) Według Francji okres szczytowego zapotrzebowania 2 powinien wprawdzie być dłuższy od okresu szczytowego zapotrzebowania 1 (ponieważ pojęcie uruchomienia jest bardziej wymagające niż pojęcie dostępności), jednak okres szczytowego zapotrzebowania 2 nie powinien też być zbyt długi, aby nie tworzyć nieuzasadnionych niekorzystnych warunków dla niektórych sektorów, a w szczególności sektora ograniczania popytu. Z tego samego badania RTE wynikało, że 99 % godzin niepokrycia zapotrzebowania przypada w trakcie 300 godzin największego zapotrzebowania i że w związku z tym wybór docelowego okresu szczytowego zapotrzebowania 2, obejmującego 100–300 godzin największego zapotrzebowania, jest spójny z punktu widzenia uzasadnionego oszacowania wkładu w zmniejszenie ryzyka niepokrycia zapotrzebowania w ramach zdolności wyraźnego ograniczenia popytu.

- (114) Wewnątrz tego przedziału 100–300 godzin władze francuskie przyjęły liczbę 250 godzin. Liczba ta pozwala bowiem (i) uwzględnić blisko 99 % godzin niepokrycia zapotrzebowania (zob. rysunek 5), a więc nie prowadzi do zmniejszenia zakresu uwzględnienia ryzyka niepokrycia zapotrzebowania w porównaniu z wyborem maksymalnie 300 godzin, a także (ii) zwiększyć dostępność wyraźnych ograniczeń popytu w porównaniu z pozostałymi sektorami⁽²³⁾. W związku z tym, w celu zapewnienia tego samego poziomu bezpieczeństwa dostaw, władze francuskie zdecydowały się przyjąć maksymalnie 250 godzin w okresie szczytowego zapotrzebowania 2 w celu zmaksymalizowania wkładu wyraźnych ograniczeń popytu dla tego samego poziomu uwzględnienia ryzyka niepokrycia zapotrzebowania.
- (115) Fakt, że zgodnie z przewidywaniami okres szczytowego zapotrzebowania 2 jest 10 razy dłuższy od okresu szczytowego zapotrzebowania 1 prowadzi do uzyskania dostępności środków produkcji i ograniczenia popytu wynoszącego 1 000–1 500 godzin. Biorąc pod uwagę ograniczenia związane z dostępnością zdolności ograniczania popytu przez dłuższy okres, skutkiem rozszerzenia obowiązku dostępności byłoby w przypadku tych zdolności zmniejszenie możliwości ich wykorzystania w mechanizmie zdolności energetycznej. Ograniczenie popytu w przemyśle na poziomie 100 MW, które można udostępnić przez około sto godzin, ale nie przez około tysiąc godzin, wyceniano by zatem jak 20 MW energii cieplnej, podczas gdy badania pokazują, że ich wkład w zmniejszenie ryzyka niepokrycia zapotrzebowania jest porównywalny do wkładu 90 MW energii cieplnej. W związku z tym oraz w celu zagwarantowania równych warunków konkurencji między operatorami posiadającymi zdolności ograniczania popytu i producentami władze francuskie zdecydowały się nie przyjmować okresu szczytowego zapotrzebowania 2 10 razy dłuższego od okresu szczytowego zapotrzebowania 1, lecz dysponować docelowym okresem szczytowego zapotrzebowania 2.
- (116) Ponadto władze francuskie przypominają, że mechanizm zdolności energetycznej przewiduje kontrolę dostępności zdolności (w razie braku samoistnego uruchomienia), która pozwala zagwarantować, że nie wystąpi efekt *deadweight* między zobowiązaniem w zakresie dostępności i zobowiązaniem w zakresie uruchomienia.
- (117) Władze francuskie są jednak otwarte na ustalenie innych wartości niż wartości przyjęte w obecnie obowiązujących przepisach, ale uważają, że obowiązujące obecnie ramy zapewniają właściwą równowagę między niezależnymi operatorami posiadającymi zdolności ograniczenia popytu i dostawcami. Uważają one zatem, że w pierwszych latach dostaw stosunek okresu szczytowego zapotrzebowania 1 do okresu szczytowego zapotrzebowania 2 należy utrzymać na obecnym poziomie. Jego wartość będzie mogła zostać ponownie przeanalizowana, jeżeli wysyłane sygnały nie będą dostatecznie istotne, przy czym odnośną ocenę można włączyć do oceny funkcjonowania rynku zdolności.

4.3.2. Wykluczenie zdolności transgranicznych

4.3.2.1. Uwagi zainteresowanych stron

- (118) Uwagi otrzymane w odpowiedzi na decyzję o wszczęciu postępowania wskazują na szeroki konsensus między uczestnikami rynku w sprawie stopniowego (tj. niezagrażającego uruchomieniu mechanizmu w styczniu 2017 r.) otwarcia francuskiego mechanizmu na zdolności transgraniczne.

4.3.2.2. Uwagi Francji i środki naprawcze zaproponowane przez Francję

- (119) W odpowiedzi Francja zaproponowała wyraźne uwzględnienie zagranicznych zdolności zgodnie z modelem hybrydowym, który zapewnia wynagrodzenie zarówno z tytułu połączeń wzajemnych, jak i zagranicznych zdolności wytwórczych i zdolności ograniczenia popytu. Zgodnie z tą propozycją najwyższe wynagrodzenie będzie związane z połączeniami wzajemnymi albo zagranicznymi zdolnościami w zależności od niedoboru mocy.
- (120) Zgodnie z propozycją w odniesieniu do zagranicznych zdolności wytwórczych i ograniczeń popytu mają być uzyskiwane pozwolenia na połączenie wzajemne w celu umożliwienia certyfikacji, a następnie oferowania odnośnych gwarancji zdolności na francuskim rynku zdolności wytwórczych.
- (121) Pozwolenia będą przyznawane w odniesieniu do poszczególnych granic na podstawie wkładu transgranicznych państw członkowskich w bezpieczeństwo dostaw we Francji. Pozwolenia te będą następnie wystawiane na aukcjach „w odniesieniu do poszczególnych granic”. Wszystkie zdolności wytwórcze i zdolności ograniczenia popytu państwa transgranicznego połączonego z Francją przez dane połączenie wzajemne będą mogły

⁽²³⁾ W sprawozdaniu towarzyszącym propozycji przepisów RTE zwrócił uwagę, że większość sektorów produkcji jest niewrażliwych na wybór czasu trwania okresu szczytowego zapotrzebowania 2 między okresem trwającym 200, 250 lub 300 godzin, natomiast na wybór ten wrażliwe są ograniczenia popytu, przy czym większy zakres dostępności wpływa na ich wkład w ryzyko niepokrycia zapotrzebowania.

uczestniczyć w aukcji pozwoleń na połączenia wzajemne odpowiadających temu połączeniu wzajemnemu. Aukcje będą miały miejsce w roku dostawy -1. Mechanizm nie wyklucza jednoczesnego udziału zdolności objętych francuskim mechanizmem w innych mechanizmach zdolności wytwórczych w Unii Europejskiej. W tym kontekście konieczne będzie zatem określenie, w partnerskiej współpracy z zainteresowanymi państwami, zasad kontroli i oceny świadczonej usługi.

- (122) Po objęciu zagranicznych zdolności wytwórczych lub ograniczeń popytu pozwoleniami na połączenia wzajemne, możliwa będzie ich certyfikacja i przydzielenie im gwarancji zdolności. Następnie możliwa będzie sprzedaż tych gwarancji zdolności na francuskim rynku zdolności wytwórczych.
- (123) Władze francuskie zobowiązują się do wprowadzenia w sposób jednostronny wspomnianego wyżej rozwiązania „hybrydowo-pragmatycznego”, tj. włączenia do swoich ram prawnych możliwości wyraźnego udziału zakładów znajdujących się w granicznych państwach członkowskich we francuskim mechanizmie zdolności energetycznej z zastrzeżeniem posiadania zdolności przesyłowej wystarczającej dla połączeń wzajemnych. Wspomniane ramy prawne będą jednak przewidywały zgodę operatorów systemów przesyłowych⁽²⁴⁾ zainteresowanych państw członkowskich w formie protokołu o współpracy pozwalającego na prowadzenie procesu certyfikacji i kontroli koniecznych do wdrożenia mechanizmu.
- (124) W przypadku niepodpisania takiego protokołu przez niektórych operatorów systemów przesyłowych zainteresowanych państw członkowskich władze francuskie zobowiązują się do przeprowadzenia postępowania ochronnego pozwalającego na wyraźny udział zagranicznych zdolności w mechanizmie zdolności energetycznej, a tym samym ostateczne odejście od modelu opartego na udziale domniemanym. To postępowanie ochronne będzie polegało na wyraźnym udziale połączeń wzajemnych (rozwiązanie, które można wprowadzić bez pomocy pozostałych państw członkowskich i które pozwala na odzwierciedlenie wartości wnoszonej przez zdolności połączeń wzajemnych do bezpieczeństwa dostaw we Francji).
- (125) Wdrożenie tych zobowiązań wymaga rewizji dekretu z 2012 r. przyjętego przez Radę Stanu po zaopiniowaniu przez najwyższą radę ds. energii, krajową radę oceny norm, komisję regulacji energetyki i organ ds. konkurencji. Władze francuskie uważają, że nie ma możliwości przyjęcia dekretu przed końcem 2017 r., a następnie rewizji przepisów przyjętych w celu jego stosowania. Władze francuskie uważają, że etap ten mógłby trwać około 6 miesięcy. Harmonogram przedstawiony przez władze francuskie opiera się zatem na uwzględnieniu w ramach prawnych w 2018 r. w celu faktycznego wdrożenia w roku dostawy 2019.

4.3.3. Brak sygnałów dla nowych inwestycji

4.3.3.1. Uwagi zainteresowanych stron

- (126) Komisja otrzymała wiele odpowiedzi dotyczących tej kwestii, a wyrażone opinie znacznie się różniły.
- (127) Większość (7) respondentów zgadza się, że mechanizm nie może, w swojej pierwotnej formie, zachęcać do nowych inwestycji w elektrownie. Najczęściej przytaczanymi powodami są w szczególności brak reprezentatywnego sygnału cenowego poprzedzającego wystarczająco rok dostawy, pułap ceny zdolności ustalony na 40 000 EUR/MW (wynikający z pułapu mającego zastosowanie do mechanizmu rozliczania odchyłań) i brak umów długoterminowych.
- (128) Większość respondentów potwierdziło bowiem, że mechanizm jest zbyt złożony lub że oszacowanie przez dostawców, a w szczególności nowych operatorów, ich przyszłych portfeli jest co najmniej trudne. Jeden z respondentów podkreślił, że scentralizowany mechanizm zdolności energetycznej pozwoliłby na uniknięcie tego rodzaju problemów.
- (129) Dwóch (zasiedziały) producentów nie podziela tej opinii i uważa, że mechanizm pozwoli na przyciągnięcie nowych inwestycji, w szczególności ze względu na czteroletni okres przed rokiem dostawy, możliwość rozwinięcia przez rynek produktów na rynku terminowym i sygnału cenowego, który uznają za wiarygodny. Uważają oni ponadto, że mechanizm przewiduje zabezpieczenia wystarczające dla zapewnienia przejrzystości obowiązków w zakresie zdolności, w szczególności dzięki regularnemu publikowaniu przez RTE prognoz dotyczących ogólnego poziomu gwarancji zdolności wymaganych w odniesieniu do każdego roku dostawy.

⁽²⁴⁾ Zgodnie z art. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającej dyrektywę 2003/54/WE (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 55) operator systemu przesyłowego oznacza „osobę fizyczną lub prawną odpowiedzialną za eksploatację, zapewnianie utrzymania i, w razie konieczności, rozbudowę systemu przesyłowego na danym obszarze, a także, w stosownych przypadkach, za jego wzajemne połączenia z innymi systemami oraz za zapewnianie długoterminowej zdolności systemu do zaspokajania uzasadnionych potrzeb w zakresie przesyłania energii elektrycznej”.

- (130) Dwóch innych respondentów (producenci alternatywni) zwraca uwagę, że głównym celem mechanizmu jest utrzymanie eksploatacji istniejących zdolności, nie zaś stymulowanie nowych inwestycji.

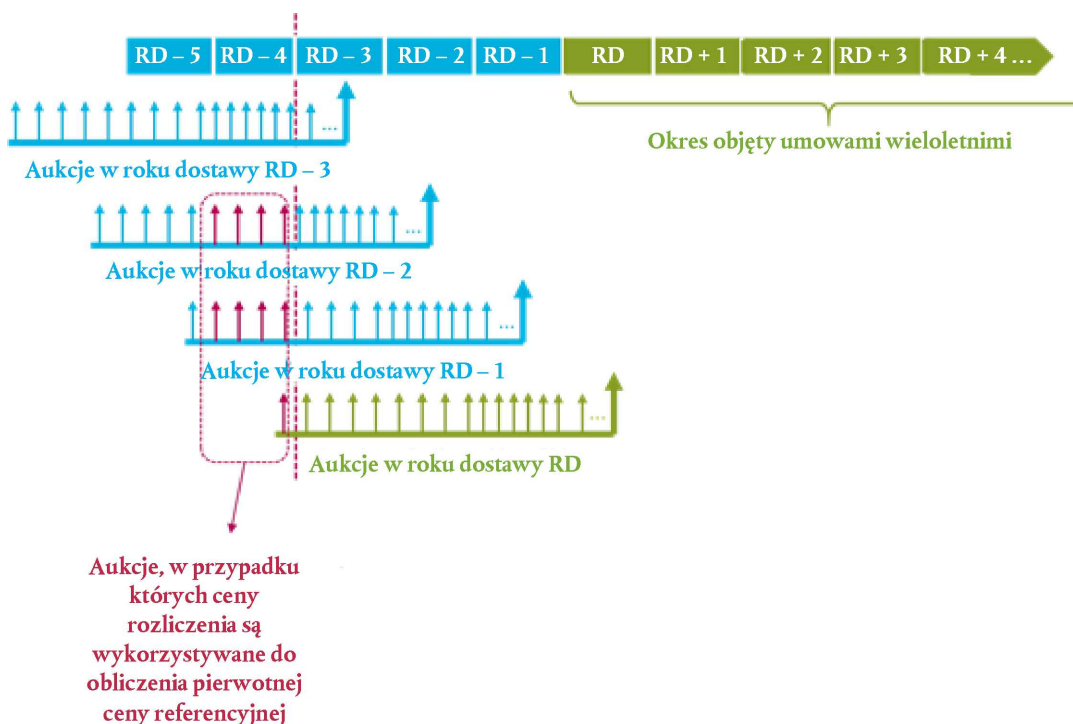
4.3.3.2. Uwagi Francji i środki naprawcze zaproponowane przez Francję

Brak umów długoterminowych

- (131) W odpowiedzi na uwagi osób trzecich władze francuskie zobowiązały się wprowadzić mechanizm zawierania umów wieloletnich mający na celu wspieranie inwestycji w nowe zdolności. Wszystkie nowe zdolności ⁽²⁵⁾ będą kwalifikowały się do mechanizmu, chyba że dysponują już mechanizmem wsparcia.
- (132) W celu zapewnienia wystarczającego terminu na wdrożenie nowych projektów pierwsza aukcja gwarancji zdolności zostanie zorganizowana na platformie EPEX w roku dostawy -4. Podmioty posiadające ewentualne nowe zdolności będą musiały składać swoje oferty do RTE w ostatnim kwartale roku dostawy -4. W ofertach należy zaproponować przede wszystkim cenę i wolumen.
- (133) Konkurencyjność ceny porównuje się następnie z „pierwotną ceną referencyjną”, powyżej której oferty nie będą przyjmowane. Pierwotna cena referencyjna będzie ceną ważoną ⁽²⁶⁾ zdolności uzyskanej nie tylko na aukcji zorganizowanej w roku dostawy-4 dla danego roku dostawy, ale także na aukcjach zorganizowanych w tym samym roku dla roku dostawy -2 i roku dostawy -1, jak wskazano na rysunku 6.

Rysunek 6

Propozycja kształtowania pierwotnej ceny referencyjnej

Źródło: Pismo władz francuskich z dnia 9 września 2016 r.

⁽²⁵⁾ Kryteria stosowane w celu odróżnienia inwestycji w nowe zdolności od inwestycji w utrzymanie lub rozszerzenie trwałości istniejących zakładów zostaną dostosowane do definicji istniejących już we francuskich przepisach, co pozwoli odróżnić „nowe zdolności” od inwestycji w utrzymanie lub przedłużenie trwałości. W związku z tym art. L. 311-1 kodeksu energetycznego, w brzmieniu wynikającym z ustawy nr 2015-992 o transformacji energetyki w kierunku ekologicznego wzrostu gospodarczego, stanowi: „Z zastrzeżeniem art. L. 311-6 eksploatacja każdego nowego zakładu produkcji energii elektrycznej wymaga uzyskania zezwolenia administracyjnego. Za nowe zakłady produkcyjne, w rozumieniu niniejszego artykułu, uważa się również zakłady, których zainstalowaną moc podwyższono o co najmniej 20 %, a także zakłady, w których zmieniono źródło energii pierwotnej”.

⁽²⁶⁾ Władze francuskie określią dokładną wagę po koncentracji rynku.

- (134) Uczestnicy rynku nie będą więc wcześniej znali pierwotnej ceny referencyjnej, na jej określenie pozwolą natomiast wyniki rynku.
- (135) Jeżeli chodzi o zamawiane wolumeny, władze francuskie będą stosowały wykres funkcji popytu pozwalający na ograniczenie tych wolumenów do ofert, które są faktycznie konkurencyjne w perspektywie długoterminowej. Wykres funkcji popytu będzie opracowywany corocznie przez RTE i zatwierdzany przez CRE; wykres ten będzie musiał odzwierciedlać wartość nowej zdolności dla społeczeństwa. Chodzi bowiem o upewnienie się, że mechanizm zawierania wieloletnich umów będzie miał faktycznie pozytywne skutki dla odbiorców.
- (136) Wybrane zdolności zostaną objęte umową na transakcje różnicowe na okres 7 lat porównywalną, pod względem funkcjonowania, do dodatku do wynagrodzenia („*feed-in premium*”), co oznacza, że każda różnica między ceną oferty i rynkową ceną referencyjną prowadzi do zwrotu różnicy (jeżeli rynkowa cena referencyjna jest niższa od ceny oferty) lub otrzymania środków (jeżeli rynkowa cena referencyjna jest wyższa od ceny oferty). W celu zachęcenia uczestników rynku do podjęcia starań w celu maksymalizowania ich dochodów wszystkie dochody uzyskane ze sprzedaży gwarancji po cenie wyższej od ceny oferty nie skutkują jednak zwrotem różnicy (cena sprzedaży minus cena oferty) przez inwestora.
- (137) Władze francuskie przewidują ponadto wprowadzenie kryteriów środowiskowych, które zapewniają preferencyjne traktowanie producentów niskoemisyjnych w formie (i) pierwszeństwa na podstawie kryteriów środowiskowych przy identycznej charakterystyce technicznej i ekonomicznej oraz (ii) zastosowania do pułapu emisji możliwych do wytworzenia z danego składnika aktywów szczególnych ram odnoszących się do nowych zdolności. Kryteria środowiskowe, takie jak poziom emisji gazów cieplarnianych, zostaną określone w przepisach, w związku z czym w stosownych przypadkach będzie można wybrać ofertę najkorzystniejszą pod względem środowiskowym. Ponadto istniejące zakłady będą nadal podlegały obowiązującym europejskim i francuskim przepisom środowiskowym, co w stosownych przypadkach może wymagać od tych zakładów inwestycji dostosowawczych.
- (138) Władze francuskie zobowiązują się do wprowadzenia mechanizmu selekcji zdolności w 2019 r. związanej z pierwszym faktycznym udziałem zdolności wybranych na rok dostawy 2023. Ponadto zobowiązują się one do wprowadzenia od 2019 r. przejściowego mechanizmu umów wieloletnich, który pozwoli na uwzględnienie lat 2020–2023. Przykładowo oznaczałoby to, że w 2019 r. zostanie uruchomiony „wieloletni” mechanizm na rok dostawy 2023, ale również mechanizm przejściowy na lata dostaw 2020, 2021 i 2022.

Trudności dostawców dotyczące przewidzenia zmian w ich portfelach klientów ze znacznym wyprzedzeniem

- (139) Władze francuskie uważają, że regularne prognozy RTE powinny zapewnić dostawcom wystarczającą pomoc, aby umożliwić im lepsze przewidywanie ostatecznego poziomu ich obowiązku w zakresie zdolności. Władze dodają, że dostawcy mają możliwość, przynajmniej w pierwszych latach stosowania mechanizmu, bezpłatnego bilansowania ich zdolności do końca roku dostawy.
- (140) Niezależnie od powyższego, i w celu uzupełnienia tych zabezpieczeń, władze francuskie proponują dodanie do przepisów dotyczących mechanizmu zdolności energetycznej przepisów odnoszących się do wsparcia dostawców alternatywnych przy obliczaniu ich obowiązku w zakresie zdolności. Obecnie przepisy przewidują, że RTE powiadamia każdego dostawcę o prognozowanym poziomie obowiązku jeden rok po roku dostawy, a następnie o ostatecznym poziomie obowiązku dwa lata po roku dostawy. RTE opracował dodatkowo narzędzia towarzyszące, pozwalające na informowanie podmiotów o poziomie ich obowiązku przed tymi terminami. Francja proponuje sformalizowanie obowiązku RTE w zakresie wspierania dostawców przy obliczaniu ich obowiązku, w szczególności poprzez udostępnienie narzędzi pozwalających dostawcom alternatywnym na lepsze przewidywanie ich obowiązku w zakresie zdolności oraz poprzez przewidzenie regularnych okienek, w trakcie których dostawcy będą używali tych narzędzi, aby uzyskać prognozę ich obowiązku. Dostawcy będą mieli również możliwość korzystania z tych narzędzi na swój wniosek poza tymi okienkami określonymi w przepisach.

Możliwy brak zachęt dla podmiotów do utrzymania zbilansowania przed rokiem dostawy

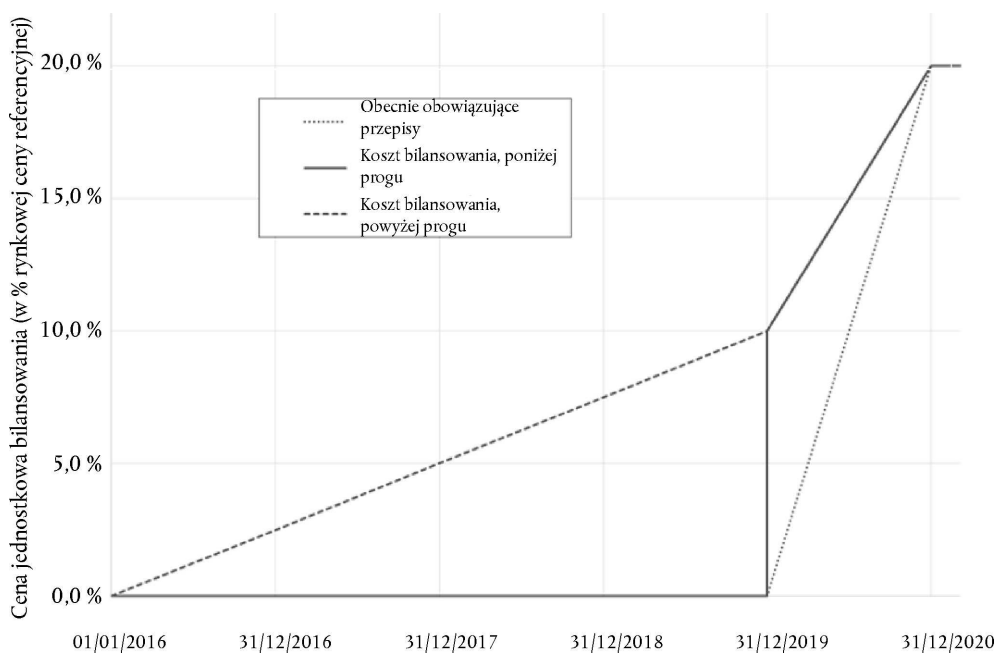
- (141) Ponadto władze francuskie zobowiązały się do zmiany zasad bilansowania, aby zachęcić operatorów zdolności do jak najdokładniejszego przeprowadzania certyfikacji. Ścisłej rzecz ujmując, koszty bilansowania stosowane w odniesieniu do podmiotów oblicza się w zależności od skali bilansowania każdego podmiotu:
- 1) jeżeli suma operacji bilansowania wynosi poniżej 1 GW (suma wartości bezwzględnych), bilansowanie pozostaje bezpłatne przed rokiem dostawy;

2) jeżeli suma operacji bilansowania wynosi powyżej 1 GW (suma wartości bezwzględnych), operacje bilansowania przed rokiem dostawy są odpłatne.

(142) Progresywność kosztów bilansowania, stosownie do danego przypadku, przedstawiono na rysunku 7 poniżej (rok dostawy: 2020) przy cenie jednostkowej rosnącej w miarę zbliżania się roku dostawy.

Rysunek 7

Ilustracja nowych ram zaproponowanych do celów bilansowania w odniesieniu do 2020 r. przy $k = 0,2$

Źródło: Pismo władz francuskich z dnia 9 września 2016 r.

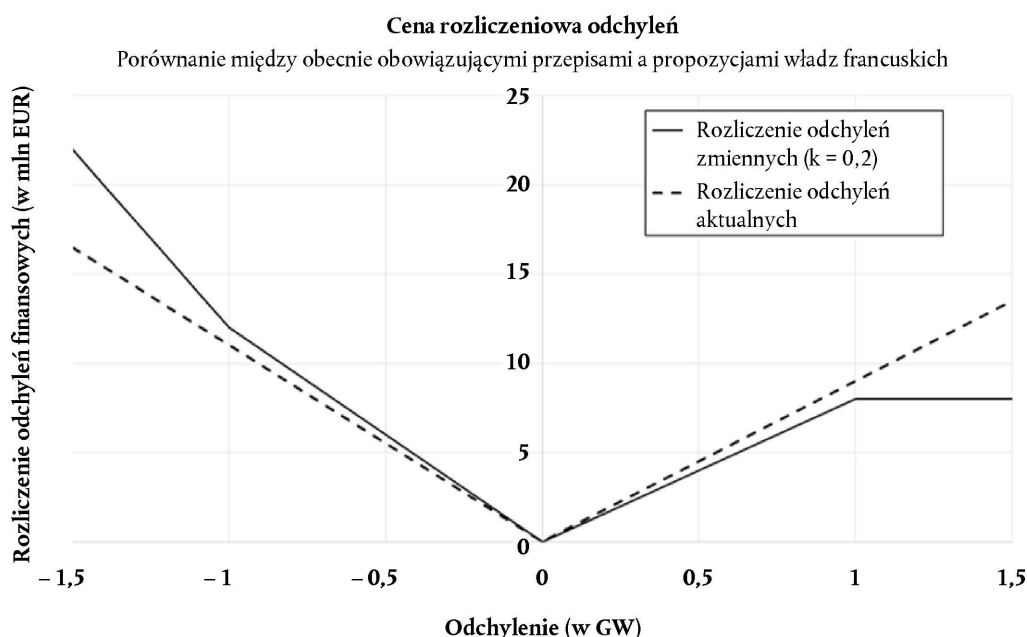
(143) Operatorzy zdolności muszą obecnie przeprowadzać bilansowanie w krótkim, określonym w przepisach terminie w przypadku ważnych zdarzeń (tj. pociągających za sobą brak dostępności środków w stosunku do ich prognoz dotyczących dostępności, takich jak czasowe zamknięcie, ostateczne zamknięcie, awaria prowadząca do zmniejszenia dostępności w długim okresie itd.)⁽²⁷⁾.

(144) Władze francuskie proponują również zmianę mechanizmu rozliczania odchyień, aby w jeszcze większym stopniu zniechęcić uczestników rynku do wykazywania ujemnych lub dodatnich odchyień w danym momencie. W szczególności współczynnik zachęty „k” stosowany w przypadkach odchyień zostanie podwojony (w rozporządzeniu z dnia 22 stycznia 2015 r. ustalono, że wynosi on 0,1, zostanie więc podwyższony do 0,2), a nawet zostanie jeszcze bardziej zwiększony w przypadkach odchyień ujemnych przekraczających maksymalny próg 1 GW oraz będzie przynosił jeszcze mniejsze korzyści w przypadkach odchyień dodatnich również przekraczających maksymalny próg 1 GW (dokładną wysokość progów również określą władze na podstawie informacji z rynku, przy czym w żadnym razie nie przekroczy ona 1 GW). Zmiany te przedstawiono na rysunku 8.

⁽²⁷⁾ Wcześniej operatorzy zdolności mieli jedynie obowiązek zgłaszania zdarzenia powodującego odchylenie przekraczające 100 MW w stosunku do ich przewidywań dotyczących dostępności. Główna różnica polega na tym, że temu oświadczeniu operatora nie musiało koniecznie towarzyszyć bilansowanie (operator mógł wstrzymać się z bilansowaniem lub nie dokonywać bilansowania i utrzymywać odchylenia). Obowiązek bilansowania występował jedynie w przypadku ostatecznych zamknięć. Ponadto nie wynikał on z przepisu prawa, lecz z postanowienia zawartego w umowie dotyczącej certyfikacji; obecnie obowiązek ten będzie zawarty w przepisach prawa (tj. w akcie wyższego rzędu).

Rysunek 8

**Ilustracja propozycji rozliczania odchyłeń z efektem progowym wynoszącym 1 GW
i $k = 0,2$**

Źródło: Pismo władz francuskich z dnia 9 września 2016 r.

Pułap ceny rozliczenia odchyłeń nie odzwierciedla kosztów nowego operatora

- (145) Ponadto władze francuskie zobowiązały się do stopniowego podwyższenia ceny administrowanej (która stanowi pułap ceny odchyłeń, a w związku z tym pośrednio ceny gwarancji zdolności) zgodnie z następującym harmonogramem:
- 1) w 2017 r. cena administrowana będzie wynosiła 20 000 EUR/MW, aby podmioty mogły nauczyć się kontrolować funkcjonowanie rynku przy ograniczonym ryzyku, w związku z opóźnionym faktycznym wdrożeniem mechanizmu;
  - 2) w 2018 r. i 2019 r. cena administrowana będzie wynosiła 40 000 EUR/MW;
  - 3) od 2020 r. cena administrowana będzie wynosiła 60 000 EUR/MW, aby mechanizm zdolności energetycznej mógł w stosownych przypadkach wysłać sygnały cenowe odpowiadające zapotrzebowaniu na nowe zdolności na rynku, który powinien już wówczas osiągnąć wystarczającą dojrzałość.
- (146) Ponadto władze francuskie zobowiązują się w odniesieniu do roku dostawy 2021 i następnych lat dostawy do corocznej aktualizacji ceny administrowanej, aby osiągnęła ona wartość odpowiadającą kosztom nowego operatora, w szczególności kosztom elektrowni o układzie gazowo-parowym lub o układzie otwartym, zgodnie z obliczeniami przeprowadzonymi przez operatora publicznej sieci przesyłowej energii elektrycznej i poziomem zatwierdzonym przez organ regulacyjny. Aktualizacja ta nie musi koniecznie odbywać się w ramach procedury kompleksowej rewizji przepisów dotyczących mechanizmu zdolności energetycznej.
- (147) Harmonogram ten pozwala (i) na zapewnienie zbieżności ewentualnego wzrostu ceny administrowanej z wejściem w życie mechanizmu umów wieloletnich w odniesieniu do nowych zdolności oraz (ii) na jednoczesne skierowanie do uczestników rynku zapytań dotyczących wzrostu ceny administrowanej i wprowadzenia mechanizmu umów wieloletnich w odniesieniu do nowych zdolności ⁽²⁸⁾.

⁽²⁸⁾ W ramach gruntownego badania mechanizmu zdolności energetycznej służby Komisji Europejskiej i władze francuskie przeprowadziły pierwsze analizy potrzeb w zakresie finansowania związanych z nowymi projektami inwestycyjnymi w przedsięwzięcia dotyczące układu gazowo-parowego (na podstawie danych finansowych z projektu Landvisiau i różnych informacji zawartych w literaturze ekonomicznej). Analizy te pokazują, że dochód związany ze zdolnościami w wysokości 60 000 EUR/MW/rok jest spójny, pod względem rzędu wielkości, z nowymi inwestycjami w układy gazowo-parowe, jednakże w celu zapewnienia rentowności projektów można by przewidzieć podniesienie ceny administrowanej. Jak wynika z istniejących danych finansowych rentowność projektów jest bowiem zapewniona wyłącznie w przypadku dochodów związanych ze zdolnościami na poziomie bardzo zbliżonym do 60 000 EUR/MW/rok. Należy kontynuować te analizy, aby wyciągnąć dokładniejsze wnioski dotyczące możliwości podwyższenia ceny administrowanej i zapewnić w ten sposób, aby poziom ceny administrowanej mógł jednocześnie stanowić zabezpieczenie dla odbiorców i nie stanowić bariery wejścia na rynek energii elektrycznej.

- (148) Uzupełniając powyższe informacje i informacje zawarte w decyzji o wszczęciu postępowania, w rozmowach z władzami francuskimi Komisja stwierdziła, iż obawia się, że *spread* między ARENH i ceną energii elektrycznej na rynku energii może także stanowić implikowany pułap cen zdolności, ponieważ produkt ARENH zawiera gwarancje zdolności.
- (149) Władze francuskie odpowiedziały, że:
- 1) wolumen gwarancji zdolności związany z produktem ARENH jest wystarczająco niski w porównaniu do całego rynku zdolności i w związku z tym nie może wpływać na cenę pozostałych gwarancji zdolności; oraz
  - 2) obecny *spread* jest równy około 10 EUR/MWh, co odpowiada cenie zdolności wynoszącej 87 600 EUR/MW. W związku z faktem, że cenę administrowaną zdolności ustalono na kwotę 20 000 EUR/MW/rok, 40 000 EUR/MW/rok i 60 000 EUR/MW/rok odpowiednio w odniesieniu do lat 2017, 2018–2019 i 2020, ARENH nie jest obecnie produktem konkurencyjnym ⁽²⁹⁾.
- (150) Władze francuskie zobowiązują się jednak do zbadania, w ramach przyszłej oceny funkcjonowania rynku, możliwości „ufinansowania” części produktu ARENH ⁽³⁰⁾ dotyczącej zdolności, aby uniknąć sytuacji, w której produkt ten zakłóca swobodne kształtowanie cen na rynku zdolności wytwórczych.

4.3.4. Pozostałe zastrzeżenia Komisji

- (151) W motywie 182 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wskazała, że Francja powinna wyjaśnić, dlaczego nie przyjęto niektórych propozycji usprawnienia mechanizmu przedstawionych przez organ ds. konkurencji w opinii nr 12-A-09 z dnia 12 kwietnia 2012 r.
- (152) Władze francuskie wyjaśniły, że, biorąc pod uwagę zaproponowane zmiany (tj. zobowiązanie producentów do deklarowania przewidywanej dostępności ich zakładów produkcyjnych na podstawie dotychczasowej dostępności tych zakładów i wprowadzenie mechanizmu wyraźnego udziału zdolności transgranicznych), nie przyjęte pozostają tylko dwie propozycje organu ds. konkurencji dotyczące:
- 1) nieprzyznawania certyfikatów zakładom objętym obowiązkiem zakupu (energia ze źródeł odnawialnych) w zakresie, w jakim ceny zakupu energii elektrycznej wytwarzanej przez te zakłady pokrywają już całkowite ich koszty; oraz
  - 2) niezobowiązania dostawców alternatywnych do finansowania przejściowego zaproszenia do składania wniosków w sprawie projektów.
- (153) Jeżeli chodzi o pierwszą nieprzyjętą propozycję, władze francuskie wyjaśniły, że przyjęły certyfikację zakładów objętych obowiązkiem zakupu, aby zapewnić zgodność z „ogólnorynkowym” charakterem mechanizmu zdolności energetycznej. Natomiast w celu uniknięcia ewentualnej kumulacji wynagrodzeń dla zakładów objętych obowiązkiem zakupu podjęto decyzję, że zobowiązani nabywcy będą podmiotami odpowiedzialnymi za certyfikację tych zakładów i posiadaczami odnośnych gwarancji zdolności, przy czym przychody uzyskane ze sprzedaży zdolności będą odejmowane od rekompensaty zobowiązanych nabywców.
- (154) Jeżeli chodzi o drugą nieprzyjętą propozycję, władze wyjaśniły, że podjęto decyzje, aby nie wdrażać przejściowego zaproszenia do składania wniosków w sprawie projektów; dostawcy alternatywni nie muszą więc ponosić żadnego kosztu. Poniosą jednak koszty tego mechanizmu w przyszłości, ponieważ obecny mechanizm zabezpieczający zostanie uchylony i zastąpiony mechanizmem umów wieloletnich po zmianie dekretu.

4.4. Proporcjonalność

4.4.1. Przeszacowanie zużycia

4.4.1.1. Uwagi zainteresowanych stron

- (155) Uwagi osób trzecich w tej kwestii włączono do sekcji 4.3.3.1 powyżej.

⁽²⁹⁾ *Spread* między ARENH i ceną rynkową wynoszący około 7 EUR/MWh dałby cenę zdolności wynoszącą około 60 000 EUR/MW/rok, tj. cenę administrowaną. Przy cenie ARENH równej 42 EUR/MWh cena energii elektrycznej musiałaby wynosić co najmniej 35 EUR/MWh, aby *spread* między ARENH i ceną rynkową mógł stanowić implikowany pułap ceny zdolności. Według władz francuskich ceny *forward* do 2019 r. nie osiągają jednak tego rzędu wielkości.

⁽³⁰⁾ „Ufinansowanie” ARENH związanego ze zdolnościami oznacza, że cena zdolności będzie odejmowana od ceny ARENH energetycznego.

Uwagi Francji

- (156) Uwagi Francji w tej kwestii przedstawiono w motywie 139 powyżej.
- (157) Niezależnie od wspomnianych uwag władze proponują zobowiązać RTE do wspierania dostawców alternatywnych przy obliczaniu ich obowiązku w zakresie zdolności, jak wyjaśniono w motywie 140.

*4.4.2. Brak przejrzystości w odniesieniu do ustalania ceny zdolności**4.4.2.1. Uwagi zainteresowanych stron*

- (158) Zdecydowana większość respondentów (13) ubolewa nad brakiem przejrzystości transakcji pozagiełdowych, w szczególności transakcji wewnątrz grupy, podczas gdy kilku z nich uważa, że większość transakcji należy przeprowadzać w tej formie. Jeden z respondentów ponownie podkreślił, że scentralizowany mechanizm zdolności energetycznej pozwoliłby na uniknięcie tego rodzaju problemów.
- (159) Jeżeli chodzi o operator zasiedziałego, uważa on, że mechanizm w jego obecnej formie oferuje wystarczające gwarancje, aby zapewnić przejrzystość transakcji wymiany (w tym wewnątrz grupy), w szczególności:
- 1) obowiązek posiadania oddzielnych kont w rejestrze gwarancji zdolności (jednego konta dla operatorów zdolności i jednego konta dla dostawców); oraz
  - 2) obowiązek przejrzystości względem CRE i nadzór sprawowany przez tę ostatnią nad transakcjami wewnętrznymi.

4.4.2.2. Uwagi Francji

- (160) Władze francuskie wspominają również o gwarancjach wskazanych przez operator zasiedziałego (omówionych w motywie 160). Uściślają one również, że uwzględniając konieczność dostosowania się dostawców do zmian dotyczących ich klientów, właściwe wydaje się utrzymanie możliwości dokonywania pozagiełdowych transakcji wymiany między uczestnikami rynku w uzupełnieniu aukcji okresowych. Mechanizm ciągłej wymiany zapewniłby tę elastyczność oraz przejrzystość transakcji i cen, a także umożliwiłby złagodzenie asymetrii informacji między uczestnikami rynku. Udział w tego rodzaju mechanizmie byłby jednak kosztowny, w szczególności w przypadku stosunkowo niewielkich dostawców. Władze francuskie proponują zatem utrzymanie transakcji pozagiełdowych w połączeniu z rynkiem regulowanym, gdzie cenę każdej transakcji podawano by do publicznej wiadomości.
- (161) Proponują jednak również wprowadzenie dodatkowych gwarancji, aby zwiększyć przejrzystość i reprezentatywność transakcji wymiany zdolności.
- (162) Mechanizm już przewiduje, że ceny aukcji na platformie, która zostanie wprowadzona przez EPEX Spot, będą upublicznione. Aby zapewnić w odniesieniu do transakcji pozagiełdowych poziom przejrzystości równoważny poziomowi przejrzystości platformy obrotu, władze francuskie proponują zapewnienie wszystkim podmiotom dostępu do rejestru (zanonimizowanych) transakcji pozagiełdowych, zapewniając w ten sposób przejrzystość ilości i cen przy jednoczesnym zagwarantowaniu anonimowości operatorów. Zainteresowane strony będą zatem mogły uwzględnić te informacje w swojej strategii kupna i sprzedaży podczas aukcji zorganizowanych.
- (163) Ponadto dojdzie do wzmocnienia systemu aukcji. Władze francuskie zobowiązały się do zwiększenia płynności aukcji zorganizowanych, zwiększając liczbę aukcji do 15 w ciągu czterech lat poprzedzających pierwszy rok dostawy, co oznacza jedną nową aukcję w roku dostawy -4, cztery w roku dostawy -3, kolejne cztery w roku dostawy -2 i wreszcie sześć w roku dostawy -1 (w początkowej wersji mechanizmu władze francuskie przewidziały jedynie dziesięć aukcji rozłożonych na trzy lata poprzedzające rok dostawy).
- (164) Ponadto władze francuskie zobowiązują się do uwzględnienia w ramach prawnych obowiązku spoczywającego na niektórych operatorach zdolności dotyczącego oferowania na rynku ich certyfikatów na podstawie następującego schematu:
- 1) rok dostawy -4: 25 % poziomu certyfikowanej zdolności;
  - 2) rok dostawy -3: maksymalnie od 25 % poziomu certyfikowanej zdolności do 25 % liczby niesprzedanych certyfikatów zdolności;

- 3) rok dostawy -2: maksymalnie od 25 % poziomu certyfikowanej zdolności do 50 % liczby niesprzedanych certyfikatów zdolności;
- 4) rok dostawy -1: maksymalnie od 25 % poziomu certyfikowanej zdolności do 100 % liczby niesprzedanych certyfikatów zdolności.

(165) Obowiązek ten będzie miał zastosowanie do osób odpowiedzialnych za obszar certyfikacji, których wolumen zdolności przekracza próg 3 GW.

4.4.3. Wyłączenie z mechanizmu niektórych rodzajów operatorów zdolności

- (166) Uwagi osób trzecich i władz francuskich dotyczące potencjalnego różnego traktowania różnych rodzajów zdolności ograniczania popytu przedstawiono w sekcji 4.3.1.
- (167) Uwagi zainteresowanych stron i propozycje ze strony władz francuskich mające na celu zaradzenie wyłączeniu w szczególności zdolności transgranicznych i nowych inwestycji opisano w sekcji 4.3.3.

4.4.4. Władza rynkowa EDF

4.4.4.1. Ryzyko zatrzymania zdolności

Uwagi zainteresowanych stron

(168) Trzy czwarte stron, które odpowiedziały na decyzję o wszczęciu postępowania, odnosi się w szczególności do ryzyka zatrzymania zdolności w ramach francuskiego mechanizmu.

(169) Francuskie stowarzyszenie odbiorców przemysłowych obawia się, że w interesie EDF leży wpływanie na podnoszenie rynkowej ceny referencyjnej oraz sprzedaż nadwyżki zdolności po roku dostawy, biorąc pod uwagę że:

- 1) w takim przypadku karę, którą EDF zapłaci w ramach rozliczenia odchyleń, w znacznym stopniu zrekompensują przychody uzyskane z tytułu stosunkowo wysokiej rynkowej ceny referencyjnej; oraz
- 2) rynkowa cena referencyjna zostanie zastosowana w celu zafakturowania kosztu zdolności znacznej większości odbiorców, a zatem zostanie ona przeniesiona na tych ostatnich.

(170) Dostawca alternatywny zauważył, że oprócz tego, iż aukcje zorganizowane nie będą prawdopodobnie bardzo reprezentatywne dla transakcji wymiany przeprowadzanych w ramach mechanizmu (dostawcy byłoby skłonni do wybierania transakcji dwustronnych, aby uniknąć przedpłaty w gotówce), fakt, że w ramach rynkowej ceny referencyjnej nie zostaną uwzględnione transakcje przeprowadzone w trakcie roku dostawy i po jego zakończeniu, mógłby skutkować dalszym osłabieniem zniechęcającego efektu mechanizmu rozliczania odchyleń, a co za tym idzie mógłby stanowić zachętę dla posiadaczy zdolności do stosowania strategii zatrzymywania.

(171) Aby w większym stopniu zachęcić operatorów zdolności do niezatrzymywania zdolności, wspomniany dostawca alternatywny proponuje trzy środki naprawcze:

- 1) dokonanie rewizji podstawy rynkowej ceny referencyjnej;
- 2) wzmocnienie zniechęcającego charakteru mechanizmu rozliczania odchyleń; oraz
- 3) zniesienie mechanizmu zabezpieczenia („fall back tender”), gdyż może on zachęcać operatorów do przyjmowania strategii zatrzymywania.

(172) Stowarzyszenie alternatywnych dostawców i producentów AFIEG krytykuje wariant bezpłatnego bilansowania zdolności przed rokiem dostawy, ponieważ jego zdaniem umożliwia on manipulowanie dostępnością energii jądrowej i tworzenie w ten sposób sztucznych niedoborów zdolności lub nadmiernych zdolności.

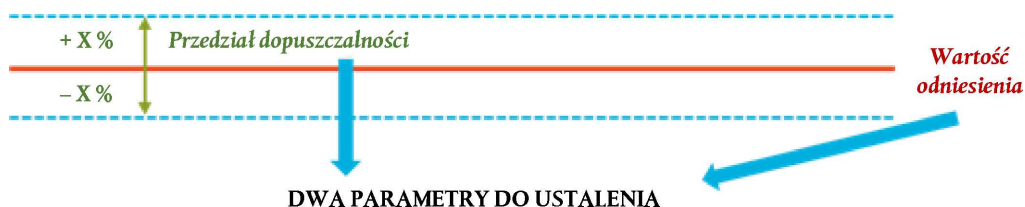
Uwagi Francji

(173) Biorąc pod uwagę te reakcje uczestników rynku na decyzję o wszczęciu postępowania, władze francuskie wyraziły gotowość ulepszenia mechanizmu, aby ograniczyć do minimum wszelkie ryzyko nadużywania władzy rynkowej.

- (174) W szczególności zobowiązują się one do zobligowania operatorów zdolności do przeprowadzania wcześniejszej dokładnej certyfikacji wszystkich ich dostępnych zdolności; ponadto ograniczyły ich możliwości certyfikacji do określonego przedziału ustalonego zbliżonego do historycznych wartości odniesienia (zob. rysunek 9). Wszelkie odchylenia w stosunku do tego przedziału należy uzasadnić przed RTE i organem regulacyjnym.

Rysunek 9

Ilustracja przedziału certyfikacji

Źródło: Pismo władz francuskich z dnia 9 września 2016 r.

- (175) Ponadto władze francuskie zobowiązały się do zmiany zasad bilansowania, aby zachęcić operatorów zdolności do jak najdokładniejszego przeprowadzania certyfikacji. Proponują one, aby każde znaczące skumulowane bilansowanie (przekraczające maksymalny próg wynoszący 1 GW; dokładną wysokość progu określają władze na podstawie informacji z rynku, przy czym w żadnym razie nie przekroczy ona 1 GW) przeprowadzone przed rokiem dostawy pociągało za sobą sankcję. Wysokość sankcji, mającej na celu zniechęcenie operatorów zdolności do przeprowadzania zaniżonej lub zawyżonej certyfikacji ich zdolności, stopniowo wzrasta do momentu rozliczenia odchyłeń. Operatorzy zdolności muszą również dokonać bilansowania niezwłocznie po powzięciu wiedzy o zdarzeniu pociągającym za sobą brak dostępności środków (o czasowym zamknięciu, ostatecznym zamknięciu, awarii prowadzącej do zmniejszenia dostępności w długim okresie itd.) w stosunku do ich prognoz dotyczących dostępności.
- (176) Władze francuskie proponują również zmianę mechanizmu rozliczania odchyłeń, aby w jeszcze większym stopniu zniechęcić uczestników rynku do wykazywania ujemnych lub dodatnich odchyłeń w danym momencie. W szczególności współczynnik zachęty „k” stosowany w przypadkach odchyłeń zostanie podwojony, a nawet zostanie jeszcze bardziej zwiększony w przypadkach odchyłeń ujemnych przekraczających maksymalny próg 1 GW oraz będzie przynosił jeszcze mniejsze korzyści w przypadkach odchyłeń dodatnich również przekraczających maksymalny próg 1 GW (dokładną wysokość progów również określą władze na podstawie informacji z rynku, przy czym w żadnym razie nie przekroczy ona 1 GW).
- (177) W odpowiedzi na zastrzeżenie dostawcy alternatywnego, że mechanizm zabezpieczenia może zachęcić operatorów do przyjmowania strategii zatrzymania, władze francuskie potwierdziły, iż wspomniany mechanizm zabezpieczenia zostanie uchylony i zastąpiony mechanizmem umów wieloletnich (opisanym w motywach 131–138 niniejszej decyzji).
- (178) Ponadto, jak wyjaśniono w motywach 146–147 niniejszej decyzji, władze francuskie proponują zwiększyć maksymalną wielkość wyrównania odchyłeń ceny stosowanego w przypadku poważnego zagrożenia bezpieczeństwa dostaw (tzn. ogólnego ujemnego odchylenia przekraczającego 2 GW). Proponuje się, aby pułap ten (cenę administrowaną) zwiększyć stopniowo z 20 000 EUR/MW w 2017 r. do 40 000 EUR/MW w 2018 r. i w 2019 r. oraz wyniesie ostatecznie 60 000 EUR/MW w 2020 r. Począwszy od roku dostawy 2021 władze francuskie będą corocznie aktualizowały cenę administrowaną, aby osiągnęła ona wartość odpowiadającą kosztom nowego operatora, w szczególności kosztom elektrowni o układzie gazowo-parowym lub o układzie otwartym, zgodnie z obliczeniami przeprowadzonymi przez operatora publicznej sieci przesyłowej energii elektrycznej i poziomem zatwierdzonym przez organ regulacyjny.

4.4.5. Ryzyko zatrzymania gwarancji

4.4.5.1. Uwagi zainteresowanych stron

- (179) Czterech respondentów obawia się w szczególności ryzyka zatrzymania gwarancji zdolności lub, w każdym razie, braku płynności na rynku gwarancji.
- (180) Stowarzyszenie alternatywnych dostawców i producentów AFIEG zauważyło, że mechanizm zobowiązujący uczestników rynku posiadających nadwyżkę gwarancji po roku dostawy (ale przed rozliczeniem odchyłeń) do sprzedaży tej nadwyżki na aukcji, nie będzie wystarczający do zapobieżenia zatrzymaniom gwarancji przed rokiem dostawy (okresem uwzględnianym w celu ustalenia rynkowej ceny referencyjnej).

(181) Oprócz sugestii mających na celu zwiększenie zachęt do utrzymania zbilansowania przed rokiem dostawy (rewizji podstawy rynkowej ceny referencyjnej i wzmocnienia zniechęcającego efektu mechanizmu rozliczania odchyłeń) respondenci proponują dwa środki mające na celu poprawę dostępu do gwarancji zdolności:

- 1) zobowiązanie EDF do odsprzedaży jego gwarancji w dowolny sposób (na przykład za pośrednictwem „programu zbywania gwarancji”, narzucając mu rolę „animatora rynku”) lub
- 2) ulepszenie produktu ARENH: a) poprzez ustanowienie ARENH związanego ze zdolnościami. W tym celu należy podzielić ARENH na dwa produkty: produkt związany ze zdolnościami i produkt związany z energią; przy czym każdy dostawca mógłby subskrybować wymiennie jeden z dwóch produktów lub subskrybować obydwa produkty jednocześnie; lub b) poprzez zwiększenie wolumenu zdolności objętych produktem związanym z energią ARENH (1,15 gwarancji za MW ARENH). W związku z tym władze francuskie podkreślały fakt, że dostawcy mają obowiązek złożenia publicznej oferty sprzedaży w przypadku wszystkich gwarancji przekraczających ich wewnętrzne potrzeby. Uważają one, że powinno to umożliwić uniknięcie wszystkich możliwych zatrzymań zdolności. Ponadto część gwarancji zdolności będących w posiadaniu operatora zasiedziałego byłaby automatycznie przekazywana dostawcom alternatywnym za pośrednictwem mechanizmu ARENH, a organ regulacyjny nadal nadzorowałby każde możliwe nadużycie władzy rynkowej.

4.4.5.2. Uwagi Francji

(182) Biorąc pod uwagę te obawy, władze francuskie zobowiązały się do zmiany mechanizmu w taki sposób, aby zobowiązać operatorów zdolności do oferowania określonych maksymalnych wolumenów gwarancji podczas każdej sesji aukcyjnej organizowanej przed rokiem dostawy, jak wyjaśniono w motywach 165 i 166. Ponadto zorganizowane zostaną dodatkowe aukcje, jak wyjaśniono w motywie 164.

4.4.6. Ryzyko zastosowania nożyc cenowych przez dominującego operatora zasiedziałego

4.4.6.1. Uwagi zainteresowanych stron

(183) Odsyłając do opinii wydanej w 2012 r. przez organ ds. konkurencji, dwóch respondentów obawia się subsydiowania skrośnego między działem produkcji a działem wprowadzania do obrotu operatora zasiedziałego (tj. sprzedaży gwarancji zdolności konkurentom po wyższej cenie niż cena transferowa między jego działem produkcji a jego działem wprowadzania do obrotu, skutkującej efektem wykluczenia konkurentów z rynku dostaw energii elektrycznej). To subsydiowanie skrośne mogłoby ich zdaniem doprowadzić do zastosowania „nożyc cenowych” w odniesieniu do dostawcy alternatywnego pozbawionego aktywów produkcyjnych, biorąc pod uwagę, że byłby on zmuszony do zakupu gwarancji na rynku, aby wypełnić swoje obowiązki w zakresie zdolności.

4.4.6.2. Uwagi Francji

(184) Jeżeli chodzi o możliwość zastosowania cenowych praktyk wyłączających (zawężenia marży lub nożyc cenowych, praktyk rażącego zaniżania cen), władze francuskie przypominały, że tego rodzaju praktyki antykonkurencyjne są już przedmiotem kontroli i sankcji ze strony organu ds. konkurencji.

(185) Aby ułatwić wykrywanie tego rodzaju praktyk, władze zaostrzą przepisy, zobowiązując podmioty zintegrowane pionowo do informowania komisji regulacji energetyki o stosowanej przez nich metodzie uwzględniania ceny gwarancji zdolności w ich ofertach.

(186) Określą również wyraźniej w przepisach, że podmioty zintegrowane pionowo są zobowiązane do deklarowania ceny każdej transakcji wewnętrznej dotyczącej gwarancji zdolności. Luka prawna umożliwiająca bezpłatne przenoszenie gwarancji zostanie zatem usunięta.

(187) Ponadto władze francuskie zobowiązały się do przyznania uczestnikom rynku pełnego dostępu do rejestru gwarancji zdolności, w którym rejestrowane będą transakcje pozagiełdowe, zapewniając jednocześnie anonimowość operatorów każdej transakcji.

4.5. Zapobieganie negatywnym skutkom dla konkurencji i wymiany handlowej

4.5.1. Bariery wejścia dla nowych zdolności wytwórczych

(188) Uwagi osób trzecich oraz uwagi władz francuskich i zaproponowane przez nie środki naprawcze w odniesieniu do udziału nowych zdolności wytwórczych w mechanizmie zdolności energetycznej omówiono w sekcji 4.3.3.

- (189) W odpowiedzi na decyzję o wszczęciu postępowania z dnia 17 grudnia 2015 r. władze francuskie wskazały, że zaproponowany mechanizm służy niekoniecznie generowaniu nowych masowych inwestycji zwiększających całkowitą zdolność wytwórczą, lecz raczej upewnieniu się co do dostępności niezbędnej zdolności, na przykład w celu sprostania fali zimowych mrozów.
- (190) Władze francuskie przyznały jednak, że mechanizm powinien umożliwić nowym zdolnościom wytwórczym rywalizowanie z istniejącymi zdolnościami wytwórczymi oraz że konieczne są bardziej stabilne ramy dla nowych operatorów ułatwiające tę konkurencję. Aby rozwiązać ten problem, zaproponowano dwa nowe elementy:
- 1) jak opisano w motywach 146–148, stopniowe podwyższenie z biegiem czasu ceny administrowanej, która zwiększy się najpierw z 20 000 EUR/MW na rok dostawy 2017 do 40 000 EUR/MW na lata dostawy 2018 i 2019 oraz ostatecznie wyniesie 60 000 za rok dostawy 2020. Począwszy od roku dostawy 2021 władze będą corocznie dokonywały rewizji ceny administrowanej, aby osiągnęła ona wartość odpowiadającą kosztom nowego operatora, w szczególności kosztom elektrowni o układzie gazowo-parowym lub o układzie otwartym, zgodnie z obliczeniami przeprowadzonymi przez operatora publicznej sieci przesyłowej energii elektrycznej i poziomem zatwierdzonym przez organ regulacyjny; oraz
  - 2) wprowadzenie wieloletniego systemu specjalnych umów na transakcje różnicowe dla nowych zdolności wytwórczych opisanego w motywach 131–138.

4.5.2. *Odmienne traktowanie implikowanego i wyraźnego ograniczenia popytu*

- (191) Uwagi osób trzecich i władz francuskich w tej kwestii omówiono/rozwinęto w sekcji 4.3.1.

4.5.3. *Wyraźny udział zdolności zagranicznych*

- (192) Uwagi osób trzecich oraz uwagi władz francuskich i zaproponowane przez nie środki naprawcze w odniesieniu do wyraźnego udziału zagranicznych zdolności omówiono w sekcji 4.3.2.
- (193) Jak wskazano w motywach 119–125, w odpowiedzi na obawy Komisji i osób trzecich władze francuskie zaproponowały model hybrydowy przewidujący przydzielanie pozwoleń na połączenie wzajemne, które umożliwiłyby ostatecznie udział zdolności wytwórczych i zdolności ograniczania popytu znajdujących się w państwach członkowskich graniczących z Francją. W ich opinii podejście to jest zgodne z podstawowymi zasadami określonymi w załączniku 2 do dokumentu roboczego służb Komisji załączonego do badania sektorowego dotyczącego mechanizmów zdolności wytwórczych przeprowadzonego przez Komisję Europejską.

4.5.4. *Asymetria informacji między dominującym operatorem zasiedziałym a jego obecnymi i możliwymi konkurentami*

4.5.4.1. *Trudności dostawców dotyczące przewidzenia zmian w ich portfelach klientów ze znacznym wyprzedzeniem*

Uwagi zainteresowanych stron

- (194) Uwagi osób trzecich w tej kwestii włączono do sekcji 4.3.3.1 powyżej.

Uwagi Francji

- (195) Uwagi Francji w tej kwestii przedstawiono w motywie 139 powyżej.
- (196) Jak wyjaśniono w motywie 140 powyżej, ostatnia propozycja władz francuskich polega na zapewnieniu dostawcom pomocy w lepszym oszacowaniu ich portfeli klientów oraz na wyraźnym uwzględnieniu tego wsparcia w przepisach.

4.5.4.2. *Brak przejrzystości w odniesieniu do ustalania ceny zdolności*

Uwagi zainteresowanych stron

- (197) Uwagi osób trzecich w tej kwestii przedstawiono w motywach 159 i 160 powyżej.

Uwagi Francji

- (198) Jak wyjaśniono w sekcji 4.4.2 powyżej, ostatnia propozycja w tej kwestii polega na wniesieniu wkładu w zapewnienie dostawcom elastyczności poprzez umożliwienie transakcji pozagiełdowych przy jednoczesnym zapewnieniu płynności na platformie zorganizowanych transakcji wymiany oraz przejrzystości pozagiełdowych transakcji wymiany.

5. OCENA ŚRODKA**5.1. Pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE**

- (199) Komisja stwierdziła już w motywie 143 decyzji o wszczęciu postępowania, że mechanizm stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

5.1.1. Możliwość przypisania środka państwu i finansowanie z zasobów państwowych

- (200) Jeżeli chodzi o występowanie zasobów państwowych we francuskim mechanizmie zdolności energetycznej, władze francuskie bezpłatnie przyznają gwarancje zdolności operatorom zdolności. Jednocześnie tworzą one rynek dla tych gwarancji poprzez nałożenie na dostawców energii elektrycznej obowiązku posiadania określonych kwot oraz poprzez powiązanie tych kwot ze szczytowym poziomem zapotrzebowania ich klientów. W związku z tym władze francuskie stwarzają popyt na certyfikaty i odpowiadającą im wartość. Co więcej, zamiast sprzedawać certyfikaty operatorom zdolności lub wystawić je na aukcji, państwo przyznaje im je bezpłatnie, a więc zrzeka się wpływów do budżetu państwa.
- (201) Ani władze francuskie, ani osoby trzecie nie przedstawiły argumentów kwestionujących tę analizę.
- (202) Komisja przyjęła natomiast w międzyczasie kolejną decyzję, w której potwierdziła uznanie za pomoc państwa systemu wsparcia dla produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii opartego na świadectwach pochodzenia ⁽³¹⁾. Należy zauważyć, że w tym przypadku nie zagwarantowano żadnej ceny minimalnej w odniesieniu do tych certyfikatów ekologicznych.
- (203) Ponadto niewłaściwe jest wprowadzanie rozróżnienia między niniejszą sprawą a sprawą rumuńskich certyfikatów ekologicznych, argumentując, że we francuskim mechanizmie dostawcy mogliby zdecydować, czy przenieść koszty nabycia gwarancji zdolności na konsumentów. Przynajmniej bowiem taryfy regulowane uwzględniają obowiązkowo cenę gwarancji zdolności zgodnie z art. R 337-19 dekretu nr 2015-1823 z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie kodyfikacji części wykonawczej kodeksu energetycznego. Ponadto władze francuskie broniły stanowiska, że cena rynkowa (rynkowa cena referencyjna stosowana w celu rozliczania odchyłań) musi stanowić średnią cen zastosowanych podczas różnych aukcji zorganizowanych (a zatem nie może uwzględniać cen transakcji pozagiełdowych), właśnie aby zapewnić możliwość powielania rynkowej ceny referencyjnej. Możliwość powielania ceny rynkowej polega na powieleniu rynkowej ceny referencyjnej w umowach sprzedaży dostawców względem ich klientów, pożądaną, zdaniem władz francuskich, przez znaczną część podmiotów. Fakt ten potwierdza, że znaczna część dostawców, jeżeli nie wszyscy, przeniesie koszty poniesione z tytułu zakupu gwarancji zdolności na swoich klientów.
- (204) Ponadto mechanizm zdolności energetycznej w wersji pierwotnie opracowanej przez władze francuskie przewidywał mechanizm oparty na procedurze przetargowej, którą władze publiczne mogły zastosować jako wariant awaryjny w przypadku, w którym pojawiłoby się zapotrzebowanie na nowe zdolności, a rynek zdolności wytwórczych nie tworzyłby zachęt do ich budowy. Ta możliwość bezpośredniej interwencji państwa na rynku potwierdza w jeszcze większym stopniu, że mechanizm zdolności energetycznej należy uznać za pomoc państwa.
- (205) Ponadto niektóre zmiany, jakie Francja wprowadziła do mechanizmu zdolności energetycznej w następstwie uwag zainteresowanych stron w odniesieniu do wątpliwości wyrażonych przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania, należy jako takie uznać za pomoc państwa. Dotyczy to również umów wieloletnich, poprzez które państwo gwarantuje dochód związany ze zdolnościami dla ich beneficjentów przez okres 7 lat. Państwo odgrywa główną rolę w tym mechanizmie: to państwo zobowiązuje RTE do zawierania umów na nowe zdolności, o ile są one konkurencyjne, i właśnie dzięki tym umowom podmioty posiadające te zdolności uzyskują pewność otrzymania stałej ceny za ich zdolność przez okres 7 lat.

⁽³¹⁾ SA.37345 (2015/NN) – Polski system świadectw pochodzenia w celu wsparcia odnawialnych źródeł energii i zmniejszenia obciążeń związanych z OZE dla odbiorców energochłonnych.

5.1.2. *Selektywna korzyść*

- (206) Jeżeli chodzi o argument podniesiony przez EDF oraz przez spółkę prowadzącą działalność głównie we Francji w segmencie sprzedaży hurtowej, uznając, że mechanizm stanowi obowiązek świadczenia usługi publicznej ze względu na to, że wynagrodzenie związane ze zdolnościami stanowi rekompensatę za usługę świadczoną przez operatorów zdolności, Komisja uważa, że argument ten rozpatrzono już w decyzji o wszczęciu postępowania. Należy przypomnieć, że Komisja uznała, iż usługa nie może być zapewniona ani wykorzystana przez rynek. Władze francuskie musiały bowiem stworzyć rynek, nakładając na różnych uczestników rynku energii elektrycznej obowiązki w zakresie dostępności i zatrzymywania gwarancji zdolności, aby dostępność została wykorzystana. Dzięki ustanowieniu wspomnianego rynku zdolności wytwórczych operatorzy zdolności otrzymają zatem środki finansowe, których w przeciwnym razie by nie otrzymali, a więc uzyskają korzyść, której by nie uzyskali, jeżeli władze nie stworzyłyby tego rynku.
- (207) Również argument podniesiony przez EDF i inną spółkę elektroenergetyczną zintegrowaną pionowo, zgodnie z którym mechanizm zdolności energetycznej nie przyznaje operatorom zdolności żadnej selektywnej korzyści, ponieważ wszystkie podmioty uczestniczące w mechanizmie znajdują się w identycznej sytuacji faktycznej i prawnej oraz korzystają z całkowicie równego traktowania, rozpatrzono już we wspomnianej wyżej decyzji o wszczęciu postępowania. Należy przypomnieć, że Komisja uważa, iż korzyść jest selektywna, ponieważ mechanizm przewiduje pomoc na rzecz operatorów zdolności, a nie przewiduje jej dla innych sektorów gospodarki.
- (208) Ponieważ Francja nie przedstawiła nowych argumentów, Komisja podtrzymuje swoją ocenę i swoje wnioski przedstawione w decyzji o wszczęciu postępowania (do których odnosi się niniejsza decyzja), zgodne z którymi mechanizm przyznaje selektywną korzyść operatorom zdolności.

5.1.3. *Wpływ na konkurencję i wymianę handlową między państwami członkowskimi*

- (209) Władze francuskie ponownie przedstawiły argumentację uwzględnioną przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania, że mechanizm zdolności energetycznej nie będzie miał wpływu na rynek energii elektrycznej. Należy przypomnieć, że Komisja stwierdziła, iż mechanizm może wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi oraz zakłócać konkurencję, ponieważ francuscy operatorzy zdolności uzyskują korzyść, której ich zagraniczni konkurenci nie mogą uzyskać, ponieważ nie mają żadnego prawa do udziału w zdolności energetycznej rynku francuskiego.
- (210) Należy zauważyć, że środki naprawcze zaproponowane przez Francję polegają właśnie na wyraźnym udziale zdolności transgranicznych we francuskim mechanizmie. Udział ten jest jednak ograniczony do przepustowości połączeń wzajemnych (tzn. po zastosowaniu współczynnika obniżenia ratingu) Francji z państwami z nią sąsiadującymi. Ponadto nie ma gwarancji, że wynagrodzenie zdolności transgranicznych z tytułu świadczonej usługi jest równe wynagrodzeniu francuskich zdolności z powodu dodatkowych kosztów ponoszonych z tytułu udziału we francuskim mechanizmie związanych z otrzymywaniem i z wykupem pozwoleń na połączenie wzajemne.
- (211) W związku z powyższym ocena i wniosek Komisji przedstawione w decyzji o wszczęciu postępowania (do których odnosi się niniejsza decyzja), zgodnie z którymi korzyść w zakresie wynagrodzenia związanego ze zdolnościami przyznana francuskim operatorom zdolności może wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi oraz zakłócać konkurencję, zostają potwierdzone.

5.1.4. *Wniosek dotyczący istnienia pomocy państwa*

- (212) Z wyżej określonych powodów Komisja podtrzymuje, że francuski mechanizm zdolności energetycznej stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

5.2. **Zgodność pomocy z prawem**

- (213) Rozpoczynając pierwszą certyfikację dostawców zdolności od dnia 1 kwietnia 2015 r., władze francuskie rozpoczęły przyznawanie beneficjentom wartości niematerialnych i prawnych. Komisja uznaje zatem, że władze francuskie rozpoczęły realizację przedmiotowego środka pomocy w rozumieniu art. 108 ust. 3 TFUE.
- (214) Ponadto władze francuskie nie zawiesiły ewentualnych transakcji w zakresie gwarancji zdolności w następstwie decyzji o wszczęciu postępowania.

- (215) Biorąc pod uwagę, że Komisja nie podjęła ostatecznej decyzji dotyczącej środka przed dniem, w którym władze francuskie zaczęły wdrażać mechanizm, Francja naruszyła obowiązek spoczywający na niej na mocy art. 108 ust. 3 TFUE.

5.3. Zgodność z rynkiem wewnętrznym

- (216) Aby ocenić, czy zgłoszony środek pomocy można uznać za zgodny z rynkiem wewnętrznym, Komisja analizuje zasadniczo, czy środek pomocy opracowano w sposób, który gwarantuje przewagę pozytywnego wpływu środka pomocy polegającego na osiągnięciu celu leżącego we wspólnym interesie nad jego możliwym negatywnym wpływem na wymianę handlową i konkurencję.
- (217) Głównym celem środka jest zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. W związku z powyższym Komisja przeanalizowała środek na podstawie sekcji 3.9 wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014–2020, która dotyczy pomocy na zapewnienie wystarczalności mocy wytwórczych.
- (218) Analiza dokonana przez Komisję w niniejszej decyzji będzie ściśle ograniczona do kwestii, w odniesieniu do których Komisja wyraziła wątpliwości w decyzji o wszczęciu postępowania.

5.3.1. Cel stanowiący przedmiot wspólnego zainteresowania i konieczność

5.3.1.1. W przedmiocie bezpieczeństwa dostaw

- (219) Jak wyjaśniono w motywie 149 decyzji o wszczęciu postępowania, Francja wyjaśniła, że od kilku lat szczytowy poziom zapotrzebowania na energię elektryczną we Francji wykazuje tendencję wzrostową (wzrastając z 79 590 MW w 2001 r. do 102 100 MW w 2012 r.), podczas gdy średnie zapotrzebowanie na energię elektryczną pozostaje na stałym poziomie. Wynika to w znacznym stopniu z silnej termowrażliwości francuskiego systemu elektroenergetycznego: znacznego wykorzystywania ogrzewania elektrycznego w budynkach mieszkalnych i usługowych.
- (220) Ponadto zdaniem Francji zakłady produkcyjne zapewniające dostawy w szczytowym okresie (zwykle elektrownie gazowe) stały się z różnych powodów mniej konkurencyjne w ciągu ostatnich lat (zob. motyw 45). Elektrownie te, przede wszystkim zapewniające dostawy w szczytowym okresie, są jednak niezbędne, aby pokryć skrajne szczyty zużycia opisane w sekcji 5.3.1.1. Ponieważ występowanie wspomnianych szczytów jest jednak rzadkie i nieprzewidywalne, uczestnicy rynku nie inwestują w nowe zdolności wytwórcze.
- (221) Z tych powodów zgodnie z obliczeniami RTE przedstawionymi w motywie 105 istnieje ryzyko, że francuskie kryterium dotyczące niepokrycia zapotrzebowania wynoszące średnio 3 godziny rocznie nie zostanie osiągnięte w przypadku fali mrozów (która występuje we Francji raz na 10 lat).
- (222) Odnosząc się do motywu 154 decyzji o wszczęciu postępowania, Francja wykazała, że badania wystarczalności wykonane przez RTE są nowsze i bardziej szczegółowe niż dawne badania deterministyczne przeprowadzone przez ENTSO-E. Uwzględniają one na przykład niepewną sytuację niektórych istniejących elektrowni oraz ryzyko ich zamknięcia (scenariusz „niskotermiczny”; zob. rysunek 3). Z tych powodów mogą występować różnice między dawnymi badaniami dotyczącymi wystarczalności przeprowadzonymi przez RTE a badaniami przeprowadzonymi przez ENTSO-E.
- (223) W związku z tym Francja uwzględniła zresztą wnioski z prognozy *Mid-Term Adequacy Forecast* opublikowanej w 2016 r. przez ENTSO-E, będącej pierwszą wersją opartą na metodyce probabilistycznej (zob. motyw 100). W podstawowym przypadku odnoszącym się do 2020 r. przewidywany czas niepokrycia zapotrzebowania we Francji jest nieznacznie niższy od docelowego bezpieczeństwa dostaw ustalonego przez władze publiczne. Nie jest tak jednak w przypadku badania przeprowadzonego przez GRARE, opartego na większej liczbie symulacji Monte Carlo (2 100), w którym szacuje się, że przewidywany czas niepokrycia zapotrzebowania we Francji wynosi 5–20 godzin (P95). Ponadto należy zauważyć, że wszystkie badania przeprowadzone w odniesieniu do 2020 r., opierają się na następujących hipotezach: (i) całkowitej dostępności czasowo zamkniętych elektrowni, co jest optymistyczną hipotezą zdaniem ENTSO-E oraz (ii) funkcjonowaniu mechanizmu zdolności energetycznej w latach 2017–2020. Można z tego wywnioskować, że nowsze badania przeprowadzone przez ENTSO-E nie zaprzeczają wnioskowi wyciągniętemu przez władze francuskie w odniesieniu do konieczności mechanizmu, a nawet je potwierdzają.

- (224) W badaniach przeprowadzonych przez RTE uwzględniono również najnowsze dane dotyczące zapotrzebowania szczytowego, a zatem wpływu alternatywnych środków podjętych w celu zwiększenia zdolności ograniczania popytu (czego zażądała Komisja w motywie 163 decyzji o wszczęciu postępowania). Wykazano w nich jednak wyraźnie, że istnieje ryzyko, iż maksymalny poziom niepokrycia zapotrzebowania określony przez Francję zostanie przekroczony w nadchodzących latach przy braku interwencji państwa.
- (225) zdecydowana większość zainteresowanych stron zgadza się również co do konieczności (oraz pilności) wprowadzenia mechanizmu zdolności energetycznej. Niektóre z nich przedstawiły swoje plany finansowe, aby w ten sposób wykazać występowanie problemu „missing money” we Francji w przeciwieństwie do tego, co stwierdził organ ds. konkurencji w opinii z 2012 r. (odniesienie do motywu 158 decyzji o wszczęciu postępowania).
- (226) Wprawdzie analiza wystarczalności mocy wytwórczych przeprowadzona przez RTE w prognozowanym bilansie z 2015 r. była bardziej optymistyczna niż analiza przeprowadzona w 2014 r. (tj. w roku, w którym wprowadzono mechanizm zdolności energetycznej), jednak Francja wyjaśniła, że poprawę tę można przypisać sygnałowi związanemu z ustanowieniem mechanizmu (dzięki wprowadzeniu mechanizmu niektóre elektrownie porzuciły zamiar zamknięcia).
- (227) Ponadto, o ile Francja nie kwestionuje tego, że występuje we Francji obecnie nadmierna zdolność wytwórcza, to jednak fakt ten nie wyklucza zagrożenia bezpieczeństwa dostaw w nadchodzących latach, w szczególności jeżeli doszłoby do zamknięcia wielu deficytowych elektrowni przynoszących. Badania przeprowadzone przez RTE potwierdzają występowanie problemu „missing money” i wskazują, że ryzyko zamknięcia elektrowni jest rzeczywiste, co potwierdzono również w motywach 43, 44 i 46.

5.3.1.2. W przedmiocie pozostałych zastrzeżeń wyrażonych przez Komisję

- (228) Jeżeli chodzi o propozycję zastosowania zróżnicowanych cen za korzystanie z sieci w zależności od pór roku, dni tygodnia lub pór dnia, Francja potwierdziła, że system opłat za użytkowanie publicznej sieci elektroenergetycznej ma już charakter godzinowo-sezonowy.
- (229) Francja wyjaśniła także w zadowalający sposób czynniki obniżenia ratingu zastosowane do energii ze źródeł odnawialnych, czego zażądała Komisja w motywie 153 decyzji o wszczęciu postępowania. Wydaje się, że władze francuskie są raczej optymistyczne w odniesieniu do wkładu energii ze źródeł odnawialnych w bezpieczeństwo dostaw, w związku z czym nie ma obaw co do niedoszacowania dostępnych zdolności. W każdym razie w odniesieniu do energii ze źródeł odnawialnych możliwe będzie wybranie systemu ogólnego opartego na kontrolowanej certyfikacji własnej.

5.3.1.3. Wniosek dotyczący celu stanowiącego przedmiot wspólnego zainteresowania i konieczności środka

- (230) Z wymienionych wyżej powodów Komisja uważa, że mechanizm, który przyczynia się do osiągnięcia celu stanowiącego przedmiot wspólnego zainteresowania polegającego na zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, jest konieczny we Francji. Ponadto nie stoi on w sprzeczności z celem wyznaczonym w wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią polegającym na stopniowym wycofaniu dotacji mających szkodliwy wpływ na środowisko, na przykład poprzez ułatwienie zarządzania popytem (232), zwiększenie przepustowości połączeń wzajemnych (194), włączenie do mechanizmu energii ze źródeł odnawialnych (230) i zapewnienie preferencyjnego traktowania producentom niskoemisyjnym (137).

5.3.2. Stosowność środka pomocy

5.3.2.1. Dyskryminacyjne traktowanie różnych zdolności ograniczania popytu

- (231) Francja nie kwestionuje odmiennego traktowania tzw. wyraźnego ograniczania popytu oraz tzw. implikowanego ograniczania popytu. Wręcz przeciwnie, twierdzi ona, że te różne warunki są konieczne właśnie w celu umożliwienia obydwu rodzajom ograniczania popytu udziału w mechanizmie na zasadzie równości. Francja musiała odnaleźć właściwą równowagę między obowiązkami w zakresie uruchamiania i dostępności obydwu rodzajów zdolności, nie ograniczając jednocześnie możliwości udziału w mechanizmie zdolności energetycznej.
- (232) Komisja zgadza się z Francją i uważa w szczególności, że liczba dni, do których stosuje się obowiązek implikowanego ograniczenia popytu (dni okresu szczytowego zapotrzebowania 1), jest mniejsza niż liczba dni, w których operator dokonujący wyraźnego ograniczenia popytu musi zapewnić dostępność, przy czym wymagana rekompensata z tytułu implikowanego ograniczenia jest większa (aktywacja względem dostępności).

- (233) Komisja przyjmuje, że liczba godzin okresu szczytowego zapotrzebowania 2 musi pozostać ukierunkowana, aby nie wykluczać z mechanizmu wyraźnych zdolności lub nie ograniczać ich udziału bardziej niż jest to konieczne.
- (234) Jak wyjaśniono w motywach 111–115, w celu określenia liczby godzin okresu szczytowego zapotrzebowania 1 i okresu szczytowego zapotrzebowania 2 RTE przeprowadził szczegółowe badanie, aby oprzeć to określenie na możliwych skutkach ograniczeń popytu dla uwzględnienia czasu niepokrycia zapotrzebowania. Z badania wynikało, że 94 % godzin niepokrycia zapotrzebowania można uwzględnić w 100 godzinach największego zużycia rocznie (w związku z tym okres szczytowego zapotrzebowania 1 wynosi 100–150 godzin największego zużycia), a 99 % godzin niepokrycia zapotrzebowania występuje w ciągu 300 godzin największego zużycia (w związku z czym okres szczytowego zapotrzebowania 2 obejmuje 100–300 godzin ⁽³²⁾ największego zużycia).
- (235) Ponadto argument niektórych osób trzecich, zgodnie z którym wyraźne zdolności ograniczania popytu można uruchamiać tylko w okresie fali mrozów (tj. raz na dziesięć lat), nie jest zdaniem Komisji uzasadniony, ponieważ wszystkie zdolności uruchamia się faktycznie co najmniej raz na rok dostawy w ramach testu kontrolnego.
- (236) W związku z tym Komisja uważa, że Francja osiągnęła właściwą równowagę między różnymi obowiązkami w zakresie zdolności ograniczenia popytu, nie ograniczając jednocześnie ich udziału w mechanizmie. Komisja odnotowuje propozycję Francji, która dotyczy oszacowania w przyszłości współczynnika okresu szczytowego zapotrzebowania 1 i okresu szczytowego zapotrzebowania 2 oraz jego rewizji w razie konieczności.
- (237) Środek jest zatem dostatecznie elastyczny oraz zapewnia odpowiednie i właściwe zachęty w odniesieniu do różnych zdolności ograniczania popytu, zgodnie z wymogami pkt 226 wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią.

5.3.2.2. Wykluczenie zdolności transgranicznych

- (238) Aby rozwiązać wątpliwości Komisji w tym zakresie, władze francuskie zaproponowały mechanizm, który umożliwi „wyraźny” udział transgranicznych zdolności wytwórczych i zdolności ograniczania popytu w mechanizmie francuskim. Warunkiem realizacji tej propozycji jest zawarcie umów o współpracy z operatorami systemów przesyłowych z państw, w których zainstalowane są uczestniczące zdolności. Aby uniknąć domniemanego uczestnictwa zdolności transgranicznych w razie braku takiej umowy, władze francuskie zaproponowały certyfikację odnośnych połączeń wzajemnych, aby mogły one bezpośrednio uczestniczyć w mechanizmie ⁽³³⁾.
- (239) Środek naprawczy zaproponowany przez Francję, opisany w motywach 119–124 niniejszej decyzji, jest zatem zgodny z pkt 226 wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią. Komisja podkreśla fakt, że plan wdrożenia tego środka naprawczego, jak opisano w motywie 125, uważa się za plan ścisły i że Francja będzie musiała informować Komisję o poszczególnych etapach wdrażania wspomnianego środka naprawczego.

5.3.2.3. Brak sygnałów dla nowych inwestycji

Brak umów długoterminowych

- (240) W związku z wątpliwościami, które Komisja wyraziła w tej kwestii w decyzji o wszczęciu postępowania, Francja zaproponowała mechanizm umożliwiający faktyczny udział nowych zdolności w mechanizmie zdolności energetycznej, który opisano w motywach 131–138 niniejszej decyzji. Mechanizm ten polega na zawieraniu wieloletnich umów z konkurencyjnymi podmiotami posiadającymi nowe zdolności.
- (241) Komisja stwierdziła już, że o dłuższym okresie trwania można uzasadnić zamiarem przyciągnięcia nowych inwestycji, w szczególności inwestycji nowych operatorów, aby ułatwić ich dostęp do finansowania ⁽³⁴⁾.
- (242) Francja wyjaśniła, że celem zawierania siedmioletnich umów na nowe inwestycje było zapewnienie pokrycia około 50 % kosztów inwestycji ponoszonych przez podmioty inwestujące w nowe zdolności. Środek ten miałby pomagać w obniżeniu stopy rentowności wymaganej przez podmioty realizujące projekty i podmioty finansujące te projekty inwestycyjne, ułatwiając w ten sposób finansowanie zewnętrzne. Należy również zauważyć, że czas trwania umowy wynosi mniej niż okres 20 lat, który obowiązywał w przypadku projektu Landivisiau w Bretanii,

⁽³²⁾ Z przyczyn przedstawionych w motywie 114 wewnątrz przedziału 100–300 godzin władze francuskie przyjęły liczbę 250 godzin.

⁽³³⁾ Zob. przypis nr 24..

⁽³⁴⁾ Decyzja Komisji C(2014) 5083 final z dnia 23 lipca 2014 r., sprawa SA.35980 – GB capacity mechanism, motywy 129 i 139.

i mniej niż okres 15 lat, który obowiązywał w przypadku mechanizmu zdolności energetycznej w Zjednoczonym Królestwie. Nawet jeżeli trudno jest określić właściwy i uzasadniony punkt odniesienia dla czasu trwania umów na zdolności, należy odnotować, że jedną z korzyści krótszego czasu umowy jest większa swoboda działania w przypadku zamówień o dłuższym terminie oraz możliwość uniknięcia blokady w odniesieniu do wyboru technologii (efekt *lock-in*)

- (243) Komisja uważa, że Francja osiągnęła właściwą równowagę między zaletami a wadami różnych przewidywanych czasów trwania umów i że przyjęty czas ich trwania zapewnia zadowalające zabezpieczenie inwestycji długoterminowych, pozwalając jednocześnie na uniknięcie ryzyka „blokady” technologii, którą mógłby spowodować dłuższy czas trwania umowy.

Trudności dostawców dotyczące przewidzenia zmian w ich portfelach klientów ze znacznym wyprzedzeniem

- (244) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wątpliwości co do tego, czy dostawcy, a przede wszystkim nowi operatorzy, mogą dokładnie i z dużym wyprzedzeniem przewidzieć zmiany w swoich portfelach klientów oraz czy w związku z tym mogą dać rynkowi wiarygodny sygnał cenowy dotyczący zapotrzebowania systemu na zdolności.
- (245) Wspomniane wątpliwości, potwierdzone przez wiele osób trzecich, zostały rozwiane na trzech płaszczyznach. Po pierwsze, Francja zaproponowała zobowiązanie RTE do udzielania pomocy dostawcom alternatywnym w lepszym przewidywaniu ostatecznego poziomu ich obowiązków w zakresie zdolności. Po drugie, mechanizm pozwala na zwiększenie przejrzystości i płynności rynku certyfikatów. Po trzecie, mechanizm ten umożliwia dostosowanie portfela certyfikatów małych dostawców w celu zbilansowania tych portfeli zarówno w roku dostawy, jak i *ex post*.
- (246) Wspomniany środek naprawczy pomoże dostawcom alternatywnym w lepszym przewidywaniu dokładnego poziomu ich obowiązków w zakresie gwarancji zdolności. Pomagając dostawcom w lepszym oszacowaniu ich zapotrzebowania na zdolności, wspomniany środek naprawczy zapewni dokładniejsze określanie ceny zdolności, a w razie potrzeby zachęci do inwestowania w nowe zdolności.

Możliwy brak zachęt do utrzymywania zbilansowania przez podmioty przed rokiem dostawy

- (247) W związku z zastrzeżeniem sformułowanym przez Komisję odnośnie do ewentualnie niewystarczającego charakteru zachęt dla podmiotów do utrzymania zbilansowania przed rokiem dostawy władze francuskie zaproponowały, aby każde znaczące skumulowane bilansowanie, które odbywa się przed rokiem dostawy, pociągało za sobą nałożenie kary. Władze zaproponowały ponadto, aby podwoić współczynnik zachęty „k”, stosowany w przypadkach odchyłeń, i jeszcze bardziej zaostrzyć kary związane z rozliczaniem odchyłeń (względem transakcji rynkowej) w przypadkach odchyłeń przekraczających maksymalny próg wynoszący 1 GW (zob. motywy 141 i 143). Dochodzi do tego również poprzednia zasada, zgodnie z którą od początku roku dostawy każde bilansowanie jest odpłatne.
- (248) Środki naprawcze zaproponowane przez Francję mają jeden wspólny cel: zachęcić podmioty uczestniczące w mechanizmie do utrzymania zbilansowania przed rozpoczęciem roku dostawy, a w każdym przypadku przed rozliczeniem odchyłeń. W ten sposób podmioty uzyskają zachętę do przeprowadzania znacznej większości niezbędnych transakcji przed rokiem dostawy, a tym samym zwiększy się reprezentatywność rynkowej ceny referencyjnej (stosowanej do rozliczania odchyłeń i refakturowania dla konsumentów). W związku z tym w opinii Komisji sygnał cenowy wynikający z transakcji wymiany gwarancji zdolności będzie bardziej reprezentatywny i niezawodny, a mechanizm uzyska większą wiarygodność w celu zachęcania w razie potrzeby do nowych inwestycji.

Pułap ceny rozliczenia odchyłeń nie odzwierciedla kosztów nowego operatora

- (249) W odpowiedzi na zarzut Komisji, że pułap ceny rozliczania odchyłeń nie odzwierciedla kosztów nowego operatora, władze francuskie przystąpiły do stopniowego podwyższania ceny administrowanej (zob. motywy 146 i 147), aby ostatecznie – od roku dostawy 2021 – osiągnęła ona wartość odpowiadającą kosztom nowego operatora.
- (250) Powyższy środek naprawczy stanowi odpowiedź na wnioski płynące z rynku i ze strony Komisji dotyczące dostosowania pośredniego pułapu cen zdolności, który stanowi cena administrowana, do kosztów nowego operatora. W ten sposób w razie potrzeby możliwe będzie realizowanie nowych inwestycji.

- (251) Władze francuskie zapewniły ponadto Komisję, że *spread* między ARENH a ceną rynkową energii elektrycznej nie będzie stanowił pośredniego pułapu cen zdolności (zob. motywy 149–151). Wyjaśniły one w szczególności, że wolumen gwarancji zdolności związany z produktem ARENH jest wystarczająco wiarygodny w porównaniu do całego rynku zdolności wytwórczych i w związku z tym nie może wpływać na ceny innych gwarancji zdolności. Co więcej, obecny *spread* sprawia, że ARENH nie jest obecnie produktem konkurencyjnym. Komisja zauważyła jednak, że władze francuskie zbadają w ramach przyszłej oceny mechanizmu zasadność „ufinansowania” części produktu ARENH dotyczącej zdolności, aby uniknąć – w stosownych przypadkach – sytuacji, w której produkt ten zakłóca swobodne kształtowanie cen na rynku zdolności wytwórczych.

Wniosek dotyczący sygnałów dla nowych inwestycji

- (252) Różne środki naprawcze zaproponowane przez Francję w celu poprawy zachęt do nowych inwestycji są zatem zgodne z pkt 226 wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią. W szczególności Francja wdroży środki, aby zapewnić udział zdolności transgranicznych i aby wprowadzić zachęty do nowych inwestycji, co zapewni otwarcie mechanizmu na wielu potencjalnych operatorów zdolności.

5.3.2.4. Pozostałe zastrzeżenia Komisji

- (253) Ku zadowoleniu Komisji władze francuskie wyjaśniły przyczyny, dla których przyjęły w niniejszym przypadku różne propozycje usprawnienia mechanizmu sformułowane przez organ ds. konkurencji.

5.3.2.5. Wniosek dotyczący stosowności środka

- (254) Z powyższych ustaleń wynika, że środek jest stosowny w odniesieniu do realizacji określonego celu będący przedmiotem wspólnego zainteresowania.

5.3.3. Efekt zachęty

- (255) Komisja stwierdziła już w motywie 184 decyzji o wszczęciu postępowania, że mechanizm może zapewnić wymagany efekt zachęty. Komisja podtrzymuje to ustalenie.

5.3.4. Proporcjonalność

5.3.4.1. Przeszacowanie zużycia

- (256) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja zidentyfikowała ryzyko przeszacowania zużycia przez dostawców, w szczególności jeżeli poszczególne obowiązki w zakresie zdolności nałożone na dostawców nie są wystarczająco jasne.
- (257) Z uwag Komisji przedstawionych w motywach 245–247 wynika, że władze francuskie przewidziały środki, aby pomóc dostawcom w lepszym obliczaniu ich obowiązków w zakresie zdolności.
- (258) Powyższy środek naprawczy stanowi właściwą odpowiedź na zastrzeżenia wyrażone przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania.

5.3.4.2. Brak przejrzystości w odniesieniu do ustalania ceny zdolności

- (259) W pierwotnej wersji mechanizmu zdolności energetycznej przejrzystość transakcji pozagiełdowych dla poszczególnych podmiotów była niewielka, ponieważ podmioty te były uzależnione od regularności publikowania przez CRE danych ilościowych dotyczących transakcji wymiany gwarancji zdolności i średnich cen transakcji. Co więcej, aby uniknąć nadużyć i braku przejrzystości, władze zobowiązały podmioty zintegrowane pionowo do posiadania oddzielnych kont w rejestrze gwarancji zdolności (jednego konta dla operatorów zdolności i jednego konta dla dostawców).
- (260) W związku z obawami Komisji dotyczącymi braku przejrzystości umów handlowych zawieranych w ramach mechanizmu Francja zaproponowała środki naprawcze w celu poprawy przejrzystości w odniesieniu do wszystkich transakcji wymiany i wszystkich podmiotów. Po pierwsze, zaproponowała zapewnienie wszystkim podmiotom dostępu do rejestru (zanonimizowanych) transakcji pozagiełdowych, zapewniając w ten sposób przejrzystość ilości i cen przy jednoczesnym zagwarantowaniu anonimowości operatorów (zob. motyw 163). Po drugie, zaproponowała wzmocnienie mechanizmu aukcji zorganizowanych, zwiększając liczbę aukcji w ciągu czterech lat poprzedzających pierwszy rok dostawy do 15 oraz zobowiązując niektórych operatorów zdolności (podmioty odpowiedzialne za obszar certyfikacji dysponujące zdolnością > 3 GW) do oferowania ich certyfikatów na rynku według szczegółowo określonego schematu (zob. motywy 164 i 165).

- (261) Dzięki podejściu zaproponowanemu przez władze francuskie dostawcy mogą korzystać z pewnej elastyczności, co umożliwia im zawieranie transakcji pozagiełdowych i gwarantuje określony stopień przejrzystości tych transakcji.
- (262) Swobodny dostęp do rejestru transakcji (zanonimizowanego) pozwala na zapewnienie przejrzystości rynku pozagiełdowego i braku asymetrii informacji między operatorem dominującym – który będzie głównym sprzedawcą – a jego konkurentami. Podejście to pozwala również podmiotom na uwzględnienie cen zastosowanych na rynku pozagiełdowym do kształtowania ich ofert na rynku kasowym oraz na zapewnienie w ten sposób większej spójności między oboma rynkami. W tym kontekście przyczynia się ono również do wzmocnienia kontroli ze strony organu regulacyjnego poprzez natychmiastowe ujawnienie próby manipulacji cenowej dokonywanej przez operatora, jeżeli jego zachowanie tego operatora na rynku regulowanym byłoby radykalnie odmienne od jego zachowania na rynku pozagiełdowym.
- (263) Ponadto wzmocnienie mechanizmu aukcji zorganizowanych powinno zapewnić wystarczającą płynność tych aukcji, a tym samym zwiększyć reprezentatywność rynkowej ceny referencyjnej (ceny zdolności stosowanej przez większość dostawców w odniesieniu do ich transakcjach sprzedaży i stosowanej przez nich również jako wartość odniesienia do celów mechanizmu rozliczenia odchyłań).
- (264) Powyższy środek naprawczy pozwala zatem na uniknięcie ryzyka „gospodarczego zatrzymania” gwarancji zdolności przez największy operatorów zdolności, na promowanie przejrzystości rynku, na zwiększenie płynności rynku regulowanego i na ułatwienie nadzoru nad rynkiem ze strony organu regulacyjnego.
- (265) Wprowadzenie „podwójnego ograniczenia” w roku dostawy -3, roku dostawy -2 i roku dostawy -1 stanowi odpowiedź na ryzyko manipulacji na rynku ze strony podmiotów zintegrowanych. Podmioty te mogłyby bowiem w sposób sztuczny zmniejszyć liczbę swoich niesprzedanych certyfikatów poprzez wewnętrzne transakcje zbycia. Wprowadzając ograniczenie na poziomie certyfikowanych zdolności, władze francuskie zapewniają obowiązek zagwarantowania przez podmioty zintegrowane zagwarantowania określonej płynności na regulowanym rynku kasowym, nawet jeżeli zawierają wewnętrzne transakcje zbycia.
- (266) Decyzja o ustaleniu ograniczenia certyfikowanej zdolności na poziomie 25 % pozwala zapewnić, aby podmioty zintegrowane – a w szczególności operator dominujący – oferowali wszystkie swoje certyfikaty lub ich część na regulowanym rynku kasowym i aby nie mogli uniknąć spełnienia tego warunku poprzez wewnętrzne transakcje zbycia. Powyższy środek naprawczy jest rozwiązaniem zbliżonym do animacji rynku.
- (267) Stosowanie progu (w GW) w odniesieniu do ograniczania oferowania określonych wolumenów gwarancji zdolności na aukcjach zorganizowanych spowoduje, że tę rolę „animatorów rynku” w ramach mechanizmu przypada największym podmiotom, a w szczególności operatorowi zasiedzialemu, co zapewnia stałą płynność na aukcjach.
- (268) Zapewniając płynność rynku, władze francuskie odpowiedziały na zastrzeżenie Komisji wyrażone w motywie 200 decyzji o wszczęciu postępowania.
- (269) W bardziej ogólnym ujęciu, poprzez wspomniane środki naprawcze władze francuskie odpowiedziały na wyrażone w decyzji o wszczęciu postępowania uwagi Komisji co do braku przejrzystości mechanizmu ustalania cen.

5.3.4.3. Wyłączenie z mechanizmu niektórych rodzajów operatorów zdolności

- (270) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja uznała, że ryzyko wyłączenia z mechanizmu niektórych podmiotów, takich jak niektóre podmioty posiadające zdolności ograniczania popytu (z powodu możliwej dyskryminacji między nimi), reprezentujących zdolności zagraniczne lub nowe zdolności wytwórcze, może pociągnąć za sobą ryzyko nadwyżki rekompensaty na rzecz podmiotów mogących uczestniczyć w mechanizmie ze względu na mniejszą presję konkurencji.
- (271) Jak wyjaśniono odpowiednio w sekcjach 5.3.2.1, 5.3.2.2 i 5.3.2.3, władze francuskie zobowiązały się do wdrożenia odpowiednich środków, aby zapewnić faktyczny udział różnych wspomnianych wyżej podmiotów w mechanizmie. Zapewni to konkurencję w ramach mechanizmu, a także powinno pomóc w osiągnięciu takiej ceny zdolności, która wyklucza nadwyżkę rekompensaty.
- (272) Aby zachować zgodność z wytycznymi w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią, mechanizmy zaproponowane odnośnie do udziału zdolności transgranicznych i do zawierania wieloletnich umów na nowe zdolności wytwórcze muszą być proporcjonalne.

- (273) Mechanizm włączania zdolności transgranicznych opisano w motywach 119–124 niniejszej decyzji. Gdy zdolności transgraniczne otrzymają pozwolenia na połączenie wzajemne, będą one uczestniczyły bezpośrednio we francuskim rynku gwarancji zdolności w taki sposób, że o ile stwierdzi się, że rynek ten nie prowadzi do nadwyżki rekompensaty, stwierdzenie to będzie się również odnosiło do sprzedaży gwarancji dotyczących zdolności zagranicznych. W ramach mechanizmu wdrażanego w celu umożliwienia udziału zdolności zagranicznych możliwe będzie również uzyskanie określonego wynagrodzenia z tytułu zdolności połączeń wzajemnych dzięki sprzedaży pozwoleń na połączenie wzajemne. Ponieważ można uznać, że uczestnictwo w tych aukcjach będzie bardzo znaczące (mogą w nich uczestniczyć wszystkie zdolności ograniczania popytu i produkcji energii elektrycznej sąsiedniego państwa członkowskiego połączone poprzez połączenie wzajemne), w szczególności biorąc pod uwagę liczbę pozwoleń, której wprowadzenia na aukcje można się spodziewać, można stwierdzić, że aukcje te nie spowodują żadnej nadwyżki rekompensaty. W związku z tym mechanizm ten jest proporcjonalny.
- (274) Mechanizm zaproponowany przez władze francuskie w celu umożliwienia nowym zdolnościom udziału we francuskim rynku zdolności został opisany w motywach 131–138 niniejszej decyzji. Jeżeli chodzi o proporcjonalność tego mechanizmu, Komisja uważa, że wyklucza on wszelką nadwyżkę rekompensaty na rzecz nowych zdolności. W szczególności oferty tych zdolności będą musiały w każdym przypadku być niższe od pierwotnej ceny referencyjnej, która z kolei odpowiada średniej cenie wynikającej z różnych procesów konkurencyjnych (zaproponowano obliczanie tej ceny jako ceny ważonej zdolności uzyskanej na aukcji zorganizowanej w roku dostawy -4, lecz także na trwających aukcjach w roku dostawy -2 i roku dostawy -1). Fakt, że dostawcy nowych zdolności w momencie składania swoich ofert nie będą znali dokładnej pierwotnej ceny referencyjnej, powinien zapewnić jak najniższą wartość ofert, aby były one konkurencyjne. Ze względu na fakt, że uczestnicy nie będą wiedzieli, czy w momencie składania przez nich własnych ofert nie złożono już innych ofert dotyczących nowych zdolności, ograniczenia wolumenu nowych zdolności zachęca oferentów do proponowania jak najniższych cen za swoje inwestycje. W związku z tym Komisja uważa, że nie ma ryzyka nadwyżki rekompensaty w odniesieniu do nowych inwestycji; mechanizm ten jest zatem proporcjonalny.

5.3.4.4. Władza rynkowa EDF

- (275) Jak wyjaśniono w motywie 64 pkt 4, obawa Komisji co do tego, że EDF może łatwo manipulować cenami zdolności na swoją korzyść, opiera się na trzech bardziej szczegółowych czynnikach ryzyka związanych z mechanizmem (niektóre z nich mogą zresztą zrealizować wszystkie podmioty):

- 1) ryzyku zatrzymania zdolności;
- 2) ryzyku zatrzymania gwarancji zdolności; oraz
- 3) ryzyku nożyc cenowych.

Ryzyko zatrzymania zdolności

- (276) Francja zaproponowała trzy kategorie zmian mechanizmu w celu uniknięcia ryzyka zatrzymania zdolności w jak największym stopniu:
- 1) zobowiązanie operatorów zdolności do certyfikowania ich dostępnych zdolności w ramach przedziału określonego przez historyczne wartości odniesienia;
  - 2) nałożenie obowiązku przeprowadzenia bilansowania w krótkim, określonym w przepisach terminie w przypadku ważnych zdarzeń (np. czasowe zamknięcie, ostateczne zamknięcie, awaria prowadząca do zmniejszenia dostępności w długim okresie) i wprowadzenie odpłatności za każde skumulowane bilansowanie przekraczające określony próg (maksymalnie 1 GW) przed rokiem dostawy; oraz
  - 3) zmianę mechanizmu rozliczania odchyleń: współczynnik zachęty „k” zostanie podwojony, a nawet zostanie jeszcze bardziej zwiększony w przypadkach odchyleń ujemnych przekraczających maksymalny próg 1 GW oraz będzie przynosił jeszcze mniejsze korzyści w przypadkach odchyleń dodatnich również przekraczających maksymalny próg 1 GW. Ponadto cena administrowana zostanie zwiększona z 20 000 EUR/MW w 2017 r. do 40 000 EUR/MW w 2018 r. i 2019 r. oraz do 60 000 EUR/MW w 2020 r., a ostatecznie będzie aktualizowana corocznie w celu osiągnięcia wartości kosztów nowego operatora.
- (277) Pierwszy środek naprawczy umożliwia zapewnienie, aby operatorzy zdolności dysponujący dużym portfelem zdolności nie byli w stanie manipulować rynkiem w ramach „przedziału” certyfikacji. Co więcej, ten środek naprawczy pozwala organom regulacyjnym na łatwiejsze wykrywanie podejrzanych zachowań w porównaniu z ich możliwościami w tym zakresie w obecnie obowiązujących ramach.

- (278) Drugi środek naprawczy ma wzmocnić zachęty skierowane do podmiotów rynkowych, aby w ramach „przedziału” certyfikacji jak najlepiej oszacowywali oni poziom dostępności swoich zakładów. Jeżeli chodzi o środek, który przewiduje wprowadzenie odpłatności za znaczące bilansowania przed rokiem dostawy, władze francuskie zaproponowały asymetryczne stosowanie tego środka i stosowanie odpłatnego bilansowania w odniesieniu do zmian poziomów certyfikacji tylko wobec podmiotów, które przeprowadziły bilansowanie o znacznym wolumenie. Propozycja ta opiera się na rozumowaniu, zgodnie z którym zastosowanie tego środka do wszystkich podmiotów mogłoby stanowić przeszkodę dla konkurencji, ponieważ byłby on *de facto* znacznie bardziej restrykcyjny dla podmiotów dysponujących niewielkim wolumenem zdolności w porównaniu do operatora dominującego, który mógłby zwielokrotnić swoje odchylenia. Wprowadzenie takiego progu (którego poziom ma zostać określony, ale nie będzie wynosił powyżej 1 GW) umożliwi zatem (i) utrzymanie elastyczności obecnego mechanizmu dla większości podmiotów, lecz jednocześnie (ii) likwidację możliwości manipulowania rynkiem przez podmioty dysponujące dużym portfelem zdolności poprzez przeprowadzanie szeregu „niewielkich” operacji bilansowania.
- (279) Trzeci środek naprawczy doprowadzi do wzmocnienia zachęt skierowanych do wszystkich uczestników rynku, aby dokonywali transakcji wymiany swoich certyfikatów na rynku zdolności, aby przyczyniali się do kształtowania rynkowej ceny referencyjnej faktycznie odzwierciedlającej wartość zdolności i aby nie mogli wybierać między korzystaniem z rynku a zaopatrywaniem się w ramach rozliczania odchyleń.
- (280) Komisja uważa, że wszystkie te środki naprawcze pozwalają co najmniej na maksymalne ograniczenie ryzyka zatrzymania zdolności, chociaż nie można go w zupełności wykluczyć. Oczywiście kontrolowanie rynku przez francuskie organy regulacyjne uzupełni te zachęty włączone do mechanizmu.

Ryzyko zatrzymania gwarancji

- (281) Aby uniknąć ryzyka zatrzymania gwarancji, władze francuskie zobowiązały się do zwiększenia liczby aukcji zorganizowanych przed rokiem dostawy i do zobowiązania operatorów zdolności do oferowania pewnych maksymalnych wolumenów gwarancji podczas każdej zorganizowanej sesji aukcyjnej.
- (282) Powyższe środki naprawcze stanowią uzupełnienie środków naprawczych już wdrożonych, takich jak umożliwienie dostawcom otrzymywania gwarancji zdolności poprzez nabycie produktu ARENH. W związku z tym władze francuskie zaproponowały zbadanie możliwości „ufinansowania” części produktu ARENH związanej ze zdolnościami w ramach przyszłej oceny funkcjonowania rynku, aby uniknąć sytuacji, w której produkt ten zakłóca swobodne kształtowanie cen na rynku zdolności wytwórczych. Powyższy środek naprawczy stanowi częściową odpowiedź na sugestie dotyczące rewizji ARENH, zgłoszone przez niektóre zainteresowane strony i przedstawione w motywie 182 pkt 2 niniejszej decyzji.
- (283) Wszystkie środki naprawcze zaproponowane przez władze francuskie powinny przyczynić się do jak największego ograniczenia możliwości zatrzymania gwarancji zdolności przez dużych operatorów zdolności, a w szczególności operatora zasiedziałego, oraz ich korzyści z tego zatrzymania. Dodatkowo w ten sposób zapewniona zostanie płynność sesji aukcji gwarancji.
- (284) Komisja uważa w związku z tym, że zobowiązania te stanowią zestaw proporcjonalnych środków naprawczych w odniesieniu do zagrożeń dla płynności, które Komisja przedstawiła w decyzji o wszczęciu postępowania.

Ryzyko zastosowania nożyc cenowych przez dominującego operatora zasiedziałego

- (285) W motywie 194 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja stwierdziła, że istnieje ryzyko subsydiowania skrośnego między działem produkcji a działem wprowadzania do obrotu operatora zasiedziałego (tj. sprzedaży gwarancji zdolności konkurentom po wyższej cenie niż cena transferowa między jego działem produkcji a jego działem wprowadzania do obrotu, skutkującej efektem wykluczenia konkurentów z rynku dostaw energii elektrycznej).
- (286) Aby ułatwić wykrywanie takich praktyk i naprawianie ich skutków, władze francuskie, po pierwsze, uzupełnią istniejącą lukę w przepisach, która umożliwia bezpłatne przenoszenie gwarancji. W następstwie tej zmiany przepisów dostawcy nie będą już mogli przenosić gwarancji zdolności ze swojego działu produkcji do swojego działu wprowadzania do obrotu bez żadnych kosztów. W przepisach należy określić, że wewnętrzne transakcje zbycia dokonywane przez operatora zintegrowanego odbywają się po cenie reprezentatywnej w odniesieniu do

cen uzyskiwanych na sesjach na rynku regulowanym. W tym celu operatorzy zintegrowani będą mogli zadeklarować cenę indeksowaną względem ceny z sesji na rynku zorganizowanym, jeżeli cena uzyskiwana na sesji(-ach) na rynku regulowanym nie jest znana w dniu wewnętrznej transakcji zbycia. Przykładowo, zintegrowany operator będzie mógł zadeklarować, że cena wewnętrznej transakcji zbycia jest równa rynkowej cenie referencyjnej, zanim komisja regulacji energetyki oficjalnie ustali jej dokładną wartość.

- (287) Po drugie, uczestnicy rynku będą mieli pełny dostęp do rejestru transakcji dotyczących gwarancji zdolności. Rynek zapewni kontrolę transferów pozagiełdowych, biorąc pod uwagę, że te (zanonimizowane) transfery będą miały charakter publiczny. Jak wyjaśniono w motywie 263, środek ten zapewnia zatem przejrzystość rynku pozagiełdowego.
- (288) Władze francuskie odpowiedziały więc na zastrzeżenia Komisji dotyczące ryzyka zastosowania nożyc cenowych przez operatora zasiedziałego.

5.3.4.5. Wniosek dotyczący proporcjonalności środka

- (289) Uwzględniając różne środki naprawcze zaproponowane przez Francję, Komisja stwierdza, że zmieniony mechanizm jest proporcjonalny do jego celu.

5.3.5. Zapobieganie negatywnym skutkom dla konkurencji i wymiany handlowej

5.3.5.1. Bariery wejścia dla nowych zdolności wytwórczych

- (290) Aby rozwiązać problemy wskazane przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania, związane z udziałem nowych zdolności wytwórczych w mechanizmie, władze francuskie zobowiązały się do zmiany mechanizmu poprzez:
- 1) wprowadzenie wieloletniego systemu specjalnych umów na transakcje różnicowe dla nowych zdolności wytwórczych opisanego w motywach 131–138;
  - 2) stopniowe podwyższanie z biegiem czasu ceny administrowanej wraz, aby ostatecznie osiągnęła ona kwotę równą kosztowi nowego operatora, jak opisano w motywach 146–148.

- (291) Powyższe środki naprawcze zapewniają wykliniowanie barier wejścia dla nowych zdolności wytwórczych.

5.3.5.2. Odmienne traktowanie implikowanego i wyraźnego ograniczenia popytu

- (292) Jak wyjaśniono w motywie 237, Komisja uważa, że Francja osiągnęła właściwą równowagę między różnymi obowiązkami w zakresie zdolności ograniczenia popytu, nie ograniczając jednocześnie ich udziału w mechanizmie. Chociaż udział tych dwóch rodzajów ograniczania popytu w mechanizmie nie jest identyczny, Komisja uważa, że takie rozróżnienie jest konieczne, aby umożliwić optymalny udział obu rodzajów zdolności ograniczania popytu.

5.3.5.3. Wyraźny udział zdolności zagranicznych

- (293) Jak wskazano w motywach 119–125, w odpowiedzi na obawy Komisji i osób trzecich władze francuskie zaproponowały model hybrydowy przewidujący przydzielanie pozwoleń na połączenie wzajemne, które umożliwiłyby ostatecznie udział zagranicznych zdolności wytwórczych.
- (294) Jak wyjaśniono w motywie 239, władze francuskie zaproponowały odpowiedni środek naprawczy, który umożliwi wyraźny udział zdolności transgranicznych w mechanizmie. W związku z tym wspomniane zastrzeżenie Komisji zostało uregulowane.

- (295) Wybrane przez Francję rozwiązanie w odniesieniu do wyraźnego udziału zdolności transgranicznych umożliwia także wynagrodzenie z tytułu połączeń wzajemnych, jeżeli ten składnik aktywów jest rzadki. Wybrane rozwiązanie stanowi zatem odpowiedź na ryzyko naruszenia połączeń rynków zidentyfikowanych przez Komisję w motywie 206 decyzji o wszczęciu postępowania ⁽³⁵⁾.

5.3.5.4. Asymetria informacji między dominującym operatorem zasiedziałym a jego obecnymi i możliwymi konkurentami

- (296) Jak wyjaśniono w motywach 245–247 i w sekcji 5.3.4.1, Komisja zidentyfikowała ryzyko wystąpienia trudności dla dostawców alternatywnych, a w szczególności nowych operatorów, związanych z oszacowaniem ich indywidualnych obowiązków w zakresie zdolności. Z uwag Komisji przedstawionych we wspomnianych motywach wynika, że władze francuskie przewidziały odpowiednie środki, aby pomóc dostawcom w lepszym obliczaniu ich obowiązków w zakresie zdolności.
- (297) Ponadto w pierwotnej wersji mechanizmu zdolności energetycznej poszczególne podmioty dysponowały niewielką przejrzystością transakcji pozagiełdowych, co sprawiało, że nie miały one pełnego obrazu ceny zdolności. Francja zaproponowała środki naprawcze w celu poprawy przejrzystości w odniesieniu do wszystkich transakcji wymiany i wszystkich podmiotów, jak opisano w sekcji 5.3.4.2. Środki te obejmują udostępnienie rejestru (zanonimizowanych) transakcji pozagiełdowych dla wszystkich podmiotów oraz wzmocnienie aukcji zorganizowanych.
- (298) Wszystkie te środki naprawcze zapewniają podmiotom innym niż operator zasiedziały większą przejrzystość z jednej strony ich obowiązków w zakresie zdolności, a z drugiej strony ilości, których dotyczą transakcje wymiany, i cen stosowanych w tych transakcjach. Środki te w znacznym stopniu poprawiają przejrzystość mechanizmu i równoważą tym samym asymetrię informacji korzystną dla operatora zasiedziałego, który będzie największym podmiotem uczestniczącym w mechanizmie zarówno po stronie operatorów zdolności, jak i po stronie dostawców.

5.3.5.5. Preferencyjne traktowanie producentów niskoemisyjnych

- (299) Komisja zauważa, że w odniesieniu do nowych zdolności władze francuskie przewidują wprowadzenie kryteriów środowiskowych, które zapewniają preferencyjne traktowanie producentów niskoemisyjnych (zob. motyw 137).
- (300) Przepisy te są zgodne z wytycznymi w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią ⁽³⁶⁾, w których podkreśla się konieczność uwzględnienia w ramach tego rodzaju środków preferencyjnego traktowania producentów niskoemisyjnych przy równoważnych parametrach technicznych i gospodarczych.

5.3.5.6. Wniosek dotyczący możliwego zakłócenia konkurencji i wymiany handlowej wewnątrz UE

- (301) Z wyżej przedstawionych względów Komisja stwierdza, że mechanizm nie stanowi już ryzyka zakłócenia konkurencji lub wymiany handlowej wewnątrz UE.

5.3.5.7. Tymczasowość

- (302) Biorąc pod uwagę, że francuski mechanizm jest pierwszym zdecentralizowanym mechanizmem zdolności energetycznej zatwierdzonym przez Komisję na podstawie wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią oraz że konieczność mechanizmu jest silnie uzależniona od zmian na rynku energii, który w kontekście liberalizacji rynku jest nadal w fazie rozwoju, Komisja stwierdza, że zatwierdzenie mechanizmu należy ograniczyć w czasie. Komisja uważa, że okres 10 lat jest okresem wystarczającym i zgodnym z wcześniejszymi decyzjami ⁽³⁷⁾.

6. WNIOSEK

- (303) Komisja stwierdza, że Republika Francuska wdrożyła środek związany z rynkiem zdolności wytwórczych we Francji w sposób niezgodny z prawem i z naruszeniem art. 108 ust. 3 TFUE. Uwzględniając jednak różne środki naprawcze zaproponowane przez Francję i opisane powyżej, środek uznaje się za zgodny z wytycznymi w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią,

⁽³⁵⁾ W odniesieniu do dostosowania mechanizmu do przepisów europejskich zob. pkt 97 wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią.

⁽³⁶⁾ Zob. pkt 233 wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią.

⁽³⁷⁾ Zob. np. decyzja Komisji C(2014) 5083 final z dnia 23 lipca 2014 r., SA.35980 – GB capacity mechanism, motyw 162.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Środek związany z rynkiem zdolności wytwórczych wdrożony przez Republikę Francuską stanowi pomoc państwa zgodną z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE.

Artykuł 2

Komisja zezwala na stosowanie programu pomocy wdrożonego poprzez rynek zdolności wytwórczych przez maksymalny okres dziesięciu lat. Wszelki program utrzymywany po upływie tego okresu podlega ponownemu zgłoszeniu.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Francuskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 8 listopada 2016 r.

W imieniu Komisji
Margrethe VESTAGER
Członek Komisji
